

ՏԵՍԱԿԵՏ

ՕՐՈՒԱՆ ԸԱՐՑՐՈՒՆ ԸՆՏ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՐԿՂԻՄԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Գ. ԽՈՏԱՆՆԵԱՆ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները ծանօթ է որպէս ազատութիւններու, մարդկային իրաւունքներու եւ ժողովրդավարական սկզբունքներու պաշտպան երկիր, որ կը ձգտի նաեւ այդ սկզբունքները տարածել այլ երկիրներ՝ օգտագործելով հարուստ եւ գերհզօր պետութիւն ըլլալու իր հանգամանքը:

Ճիշդ է որ, իր սահմաններէն ներս Միացեալ Նահանգները կը կիրառէ այն բոլոր ժողովրդավարական համոզմունքները, որոնց վրայ հիմնուած է այս երկիրը: Սակայն, իր հաւատացած սկզբունքները այլ երկիրներ տարածելու ուղղութեամբ, Ամերիկա տասնամեակներու ընթացքին մասնուած է ձախողութեան, իր վարած երկու չափ, երկու կշիռի երկրորդ քաղաքականութեան պատճառաւ:

Պաղ պատերազմի տարիներուն Միացեալ Նահանգները պաշտպանած է Հարաւային Ամերիկայի գինուորական խունթաները, որոնք ոչ միայն կը բռնաբարէին իրենց ժողովուրդներու տարրական իրաւունքները, այլ նաեւ զանգուածային սպանութիւններու միջոցաւ կը ձգձգէին իրենց քաղաքական հակառակորդները: Նոյն եղած է պարագան Յունաստանի, Պարսկաստանի, Ռուսիայի, Թուրքիոյ եւ բազմաթիւ այլ երկիրներու մէջ, ուր Ամերիկան գործած է՝ «Եթէ բռնապետը մերն է, ընդունելի է» սկզբունքով: Այս պատճառաւ ալ աշխարհի տարածքին շատեր թերահաւատութեամբ կը մօտենան Ամերիկայի անկեղծութեան:

Նոյն ընթացքը կը շարունակուի նաեւ այս օրերուն: Ամերիկայի արտաքին քաղաքականութիւնը միշտ պատրաստ է աչք փակելու այլ երկիրներու իշխանաւորներու հակաժողովրդավարական արարքներուն, եթէ անոնք պատրաստակամութիւն չայտնեն ենթարկուելու իր թելադրանքներուն:

Այս քաղաքականութեան ցայտուն մէկ օրինակը կը հանդիսանայ Հայաստանի իշխանութիւններուն նկատմամբ Միացեալ Նահանգներու դրսեւորումներով:

Անցեալ Հինգշաբթի օր, Պետական Գրասենեակը հրապարակեց իր տարեկան զեկույցը՝ «Մարդու իրաւունքները 2009 թուականին» խորագրին տակ, ուր կը ներկայացուի ազատութիւններու վիճակը աշխարհի տարբեր երկիրներուն մէջ: Զեկույցի հրապարակումը Ամերիկեան օրէնքի պահանջն է եւ ամէն տարի պէտք է ներկայացուի Գոնկրէսին:

Զեկույցը խիստ գնահատականներ կու տայ Հայաստանի այսօրուայ իշխանութիւններու վարած ներքին քաղաքականութեան: Ըստ Ամերիկեան կառավարութեան, Հայաստանի իշխանութիւնները կեղծած են ընտրութիւններ, հետապնդած են քաղաքական ընդդիմախօսներուն, կամայական ձերբակալութիւններ կատարած են, մարդիկ երկար ժամանակով պահուած են նախնական կալանքի պայմաններուն տակ, կիրառուած են ընդդիմախօսներուն ահաբեկելու եւ անոնցմէ վրէժ լուծելու գործելակերպ, ուժ գործադրած

են քաղաքական ցոյցերու մասնակիցներու դէմ, ոստիկանները ծեծի ենթարկած են ձերբակալուածներուն, ամբաստանեալներուն զրկած են արդար դատավարութեան հնարաւորութենէն, սահմանափակուած է մամուլի բազմակարծութիւնը: Այս բոլորը ու աւելին արձանագրուած է զեկույցի Հայաստանի վերաբերող բաժնին մէջ:

Զարմանալի գուզադիպութեամբ մը սակայն, Զեկույցի հրապարակման նոյն օրն իսկ, Պետական Քարտուղար Հիլըրի Բլինթըն հեռաձայնած է Հայաստանի գործող նախագահ Սերժ Սարգսեանին ու զինք հրաւիրած՝ Ուաշինկթըն մասնակցելու համար Նախագահ Օպամայի կազմակերպած Միջուկային Անվտանգութեան Գազաթաժողովին:

Այսպիսով կարծէք Տիկ. Բլինթըն կ'ուզէ ըսել Սերժ Սարգսեանին, որ ուշադրութիւն մի դարձնէք քիչ առաջ մեր հրապարակած զեկույցին ու անտեսցէք ձեր հասցէին ըստաւանները: Միաժամանակ, Միացեալ Նահանգները ծիծաղելի կը դարձնէ մարդկային իրաւունքներու ջատագով որպէս ներկայանալու իր յաւակնութիւնները ու կ'արժէքազրկէ իր իսկ պատրաստած զեկույցի բովանդակութիւնը:

Հայաստանի ժողովուրդի մեծամասնութիւնը, շնորհիւ ինքնագրաքնութեան ենթարկուող հեռատեսիլի ալիքներուն, տեղեակ անգամ չդարձաւ Ամերիկայի կառավարութեան, իր իշխանութիւններու հասցէին կատարուած գնահատականներուն: Իսկ, Հիլըրի Բլինթընի հեռաձայնային խօսակցութիւնը եւ Սերժ Սարգսեանի ուղղուած հրաւերը ներկայացուցեցաւ որպէս առաջնորդող լուր եւ բարենիշ՝ Հայաստանի իշխանութիւններուն:

Ամերիկայի նման պահուածքը յատուկ չէ անշուշտ միայն Հայաստանին: Ատրպէյճան, ուր վիճակը շատ աւելի վատ է քան Հայաստանի մէջ, նոյն վերաբերմունքին կ'արժանանայ: Տակաւին վերջերս «Ուաշինկթըն Փոստ» թերթը այս մասին հարց կու տար՝ «Որո՞ւ հետ բարեկամութիւն կ'ընէ Միացեալ Նահանգները»:

Միացեալ Նահանգները կովկասի տարածաշրջանէն ներս իր քաղաքականութիւնը առաջ մղելու առումով չի կրնար ապաւինիլ կասկածելի ընտրութիւններու միջոցաւ պաշտօնի եկած իշխանաւորներու վրայ: Ե՛ւ դարբաբողեան հարցը եւ Հայ-Թուրք յարաբերութիւնները կրնան լուծուիլ միայն իր ժողովուրդի վստահութեան արժանացած ու անոնց նեցուկը վայելող իշխանութիւններու միջոցաւ:

Միացեալ Նահանգները հաւատարիմ մնալով իր դաւանած սկզբունքներուն ու օգտագործելով իր միջազգային հեղինակութիւնը պարտաւոր է նախ եւ առաջ Հայաստանի իշխանութիւններէն պահանջել արձանագրուած թերութիւններու վերացումը եւ իսկական բարեփոխումներու իրագործումը: Այդ է միակ ճանապարհը՝ հարցերու լուծման գծով: Մնացեալը ժամավաճառութիւն է:

ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ ՑՆՑՈՒՄ Է

ՆԱԻՐԱ ՀԱՅՐՈՒՄԵԱՆ

Հայաստանի տնտեսութիւնը ցնցուած է հիմնաւոր: Փետրուարին արժեզրկման հրապարակուած ցուցանիշը՝ 9,4 տոկոս, ցնցել է բոլորին. ֆինանսական պատասխանատուներն ասում են, թէ պէտք չէ սպասել երկնիշ արժեզրկման, իսկ դա նշանակում է, որ կը լինի երկնիշ արժեզրկում: Աճել է նաեւ դոլարը՝ 390 դրամից աւել մէկ դոլարի դիմաց, անցնելով 380-ի սահմանը, որ որոշուել էր անցեալ տարուայ Մարտին, դրամի բացթողումից յետոյ: Փետրուարին դոլարը թանկացաւ 0,7 տոկոսով եւ շարունակուած է աճել, ինչը տնտեսագէտներին թոյլ է տուել Մարտամիսն անուանել շոկային արժեզրկման ամիս:

Այս տարուայ Յունուար-Փետրուարին, անցեալ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ, սննդամթերքը թանկացել է 5,1 տոկոսով, հագուստն ու կոշիկը՝ 10 տոկոսով, իսկ ծառայութիւնները՝ 10,4 տոկոսով: Մթերքից ամենաշատը թանկացել է միսը՝ 8,8, ձկնեղէնը՝ 60,3 տոկոսով: 34,8 տոկոսով աճել է շաքարաւազի գինը: Կենտրոնական բանկը երկու ամսուայ ընթացքում երեք անգամ բարձրացրել է վերաֆինանսաւորման տոկոսը, այն հասցնելով 6,5-ի:

Հայաստանում գազի թանկացումը 4 հոգուց բաղկացած ընտանիքի ամսական ծախսը կ'աւելացնի 2500 դրամով: Այդ մասին չաչտարարել է Աժ սոցիալական հարցերի յանձնաժողովի նախագահ Յակոբ Յակոբեանը: Նրա խօսքով, ներկայում պետութիւնն ուսումնասիրուած է նիւթական փոխհատուցման հնարաւորութիւնը:

Սա ամէնն է, ինչ անում է կառավարութիւնը, զսպելու գնաճը եւ պահպանելու սոցիալական կայունութիւնը: Չնայած այն բանին, որ թէ տեղական, թէ միջազգային փորձագէտները պնդում են, որ իրավիճակը շոկելու համար կառավարութեան քաղաքականութեան թիրախը պէտք է լինի մոնոպոլ բիզնեսը, վերջինս բարգաւաճում եւ զիրանում է: Կա եւս մէկ խնդիր. ինչպէս գրում է բրիտանական Թայմսը, Հայաստանի տնտեսութիւնը գրեթէ ամբողջութեամբ պատկանում է ռուսական ընկերութիւններին՝ ինչպէս է ներգետնի, այնպէս էլ կապի ու տրանսպորտի ոլորտներում:

«Ազգային անվտանգութեանը սպառնալիքները փոխուել են: Առաջինն նոր սպառնալիքը ոչ միայն Հայաստանի, այլև տարածաշրջանի միւս երկրների համար տնտեսական ճգնաժամն է, որը ցոյց տուեց ազգային անվտանգութիւն հասկացութեան իմաստի տրանսֆորմացիան», յայտարարել է Ռիչարդ Կիրակոսեանը:

Սպառողների իրաւունքների պաշտպանութիւն կազմակերպութիւնը մտադիր չէ համագործակցել Հայ ազգային կոնգրէսի հետ, յայտարարել է այդ կազմակերպութեան նախագահ Աբգար Եղոյեանը: Նա նշել է, թէ ձգտում են հեռու մնալ քաղաքական կուսակցութիւններից:

Ինքը՝ Կոնգրէսը հաւատարիմ է մնում "բուստ" եւ "յեղափոխութիւն" եզրերը չօգտագործելու քաղաքականութեանը: Մարտի 1-ի հանրահաւաքում Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը չչաչտարարեց Կոնգրէսի պատրաստակամութիւնը՝ գլխաւոր

րելու սոցիալական բողոքները, եղան միայն մի քանի քայլեր բնակչութեան շահերը պաշտպանելու ուղղութեամբ:

Իրավիճակը Հայաստանում սկսում է լիշեցնել Յունաստանը, որտեղ ներկայում բողոքի ալցիաներ են տեղի ունենում: Ինչպէս Հայաստանում, Պապանդրեուի կառավարութիւնը մտադիր չէ ընդունել սեփական անկարողութիւնը՝ երկիրը դուրս բերելու ճգնաժամից եւ տեղ տալու այլ ուժերի:

Յունաստանին արդէն առաջարկում են վաճառել իր տարածքի մի մասը, պատմական արժէքները եւ արուեստի գործերը փակելու համար պետական պարտքը, գերմանացի գործիչների կարծիքն է մէջբերում բրիտանական The Guardian-ը:

Սակայն, երկու տարբերութիւն կա Հայաստանի ու Յունաստանի միջեւ: Առաջին, Յունաստանը եւրամիութեան անդամ է, եւ ինչ էլ լինի՝ նրան թոյլ չեն տա խորտակուել, նա շրջապատուած չէ ոչ բարեկամ երկրներով:

Եւ երկրորդ, ինչպէս ասել է Հիլարի Բլինթոնը, Յունաստանը ժողովրդավարութեան հայրենիքն է, նա նոյնիսկ կատակել է, որ Աթէնքը կարող է հեղինակային իրաւունքով լիցենզաւորել դեմոկրատական գործընթացները այլ երկրներում: Այդ պատճառով էլ, անկիւնում դրուելու է առանձին մարդու շահը: Մեզանում ամէն ինչ տեղի է ունենում այդ շահի հաշուին:

Ես տնտեսագէտ չեմ, բայց ես պէտք է իմանամ, թէ որն է իմ շահը պետական քաղաքականութեան մէջ, պէտք է իմանամ, թէ ուր են տանում երկիրը, չխօսելով արդէն այն մասին, որ մենք ընտրենք մեր ճանապարհը:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ՊԱՏՏՕՏԱԹԵՐԹ՝ ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ Արեւմտեան Ամերիկայի Երջամի ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՏՕԲԹ ԱՐՇԱԿ ՂԱԶԱՆՃԵԱՆ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝ ՂԱԲՐԻԷՆ ՍՈԼՈՅԵԱՆ ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱԻԹԵԱՆ ԿԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Դեռ. (626) 797-7680 Ֆաքս. (626) 797-6863 E:Mail: massis2@earthlink.net http://www.massisweekly.com MASSIS Weekly Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA 1060 N. Allen Ave. Pasadena, CA 91104 Phone: (626) 797-7680 Fax: (626) 797-6863 (USPS 667-310) (ISSN 0744-334X) Published Weekly Except Two Weeks in August ANNUAL SUBSCRIPTION RATES: USA \$50.00, Canada \$60 (Second Class), \$75.00 (Air Mail) Overseas \$85.00 (2nd Class Mail), \$125.00 (Air Mail). All payments must be made in US funds & Drawn on US banks. Periodicals Postage Paid at Pasadena CA. Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY 1060 N. Allen Ave. Pasadena, CA 91104

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ԲԱՐԳԱՎԱԾ ԶԱՅԱՍՏԱՆ»-Ի ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԲՆԱԴԱՏՈՒՄ Է ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

Իշխող կոալիցիային մաս կազմող «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության նախագահ, կուսակցության խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար, երկրի ամենախոշոր գործարարներից Գագիկ Մառուկեանը Մարտ 15-ին լրագրողների հետ զրույցում կրկին քննադատության ենթարկեց կառավարության կողմից Ազգային ժողով ներկայացուցած հարկային փոփոխությունների փաթեթը, որը, չի շեղանք, խորհրդարանը առաջին ընթերցմամբ ընդունել է անցած քառօրեայի ընթացքում:

Գագիկ Մառուկեան կը պատասխանէ լրագրողներու հարցերուն

«Այսօր տնտեսական ճգնաժամ է, ճգնաժամը աւարտուած է: Պէտք է մենք կարողանանք, որ հարկերը ոչ թէ խասացուեն, այլ թուլացուեն, որոշ օրէնքներ սառեցուեն», - ասաց Մառուկեանը՝ շարունակելով. - «Դա աշխարհով մէկ ընդունուած կարգ է՝ տնտեսական ճգնաժամի ժամանակ պէտք է օրէնքներ սառեցուեն, որ կարողանայ ժողովուրդը գոյատեւել, կարողանանք այս ծանր պայմաններին միասնական ուժերով դուրս գալ»:

Խօսելով ճգնաժամի մասին՝ նա նշեց. - «Այսօր աշխարհով մէկ ոչ մէկը չի ասել, որ, ասենք թէ՛ տնտեսական ճգնաժամը աւարտուած է: Հնարաւոր է, որ տնտեսական ճգնաժամի երկրորդ փուլ լինի: Անգամ այն պետութիւնները, որոնք անկման փոխարէն 4 տոկոս, 6 տոկոս աճ են ունեցել, նրանք չեն համարձակուած այդպիսի բան ասել»:

«Ազատութիւն» ռադիոկայանի դիտարկմանը, թէ էկոնոմիկայի նախարար Ներսէս Երիցեանը ասել է, թէ երկիրը պատուով դուրս է եկել տնտեսական ճգնաժամից, Գագիկ Մառուկեանը հակադարձեց. - «Տեղում չի եղել ու չի տիրապետում ո՛չ երկրի էկոնոմիկային, ո՛չ էլ երկրի տնտեսական վիճակին»:

Հարցին, թէ իր կարծիքը փոխանցե՞լ է նախագահ Սերժ Սարգսեանին, «Բարգավաճ Հայաստան»-ի առաջնորդը արձագանքեց. - «Երկրի նախագահը գիտի եւ համապատասխան քայլեր ինքը կատարում է: Ամէն ինչ չի կարելի երկրի նախագահի վրայ թողնել»:

Ի պատասխան Գագիկ Մառուկեանի կողմից հնչեցուած գնահատականների՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարար Ներսէս Երիցեանը փոխանցել է. «Խորհուրդ ենք տալիս, որ Գագիկ Մառուկեանը գնահատական տայ «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության անդամ նախարարներին եւ նրանց գործունէութեանը, իսկ իմ աշխատանքի գնահատականը կը տան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահն ու վարչապետը»:

«Ճիշդ է եւ կոռեկտ է հրապարակաւ գործընկերոջ թերութիւնները ներկայացնելը, նման նկատողութիւնները կամ թերութիւնները կարելի է կոալիցիայի նիստի ժամանակ մասնանշել», - Haynews.am-ի հետ զրույցում ասաց ՀՀԿ մամուլի խօսնակ Էդուարդ Շարմազանովը: «Կառավարութիւնում իմը, քոնը չպիտի լինի. Կոալիցիայի 3 կուսակցութիւնները պէտք է միասնական լինեն, համախմբուեն Նախագահի շուրջ, ոչ թէ մէկը միւսի վերմակը քաշի», - ասաց իշխող կուսակցության մամուլի խօսնակը:

«ՕՐԻՆԱՅ ԵՐԿԻՐ»-Ը ՓՈԽՈՒՄ Է ԻՐ ԵՐԿՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻՆ

Սերժ Սարգսեանի՝ Մարտ 15-ին ստորագրած հրամանագրերով Մանուկ Վարդանեանը նշանակուել է Հայաստանի տրանսպորտի եւ կապի նախարար՝ ազատուելով ՀՀ նախագահի խորհրդականի պաշտօնից, իսկ Արմէն Երիցեանը՝ Հայաստանի արտակարգ իրավիճակների նախարար՝ ազատուելով ՀՀ կառավարութեանն առընթեր ոստիկանութեան պետի առաջին տեղակալի պաշտօնից:

Նախագահի՝ նոյն օրը ստորագրած այլ հրամանագրերով Մհեր Ծահգեղեանը եւ Գուրգէն Սարգսեանը ազատուել են համապատասխանաբար ՀՀ արտակարգ իրավիճակների եւ ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարների պաշտօններից:

«Օրինաց երկիր» կուսակցութիւնը կոալիցիոն համաձայնագրով իրեն վերապահուած նախարարութիւնների ղեկավարների փոփոխութեան մասին որոշումը, ինչպէս «Ազատութիւն» ռադիոկայանին երկուշաբթի օրը ասաց կուսակցության խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Հեղինէ Բիշարեանը, կայացրել է շաբաթ օրը՝ քաղխորհրդի նիստում՝ «ելնելով քաղաքական մարտավարութիւնից եւ ռազմավարութիւնից»:

Կուսակցութեան փոխնախագահ Մհեր Ծահգեղեանը, ըստ Բիշարեանի, ուժեղացնել է կուսակցութեան քաղաքական աշխատանքները, իսկ Գուրգէն Սարգսեանը զբաղուելու է կուսակցութեան տնտեսական հարցերով:

«Ազատութիւն» ռադիոկայանի հարցին՝ արդե՞օք այդ քայլով կուսակցութիւնը պատրաստուած է գալիք ընտրութիւններին, Հեղինէ Բիշարեանը դրական պատասխանեց, աւելացնելով, որ իրենք գոհ են նախարարներից, այդ քայլով պարզապէս իրականացնում են կուսակցութեան մարտավարութիւնը եւ ռազմավարութիւնը:

Արտակարգ իրավիճակների նախարարի պաշտօնում «Օրինաց երկիր»-ը հանրապետութեան նախագահին ներկայացրել էր Ոստիկանութեան պետի տեղակալ Արմէն Երիցեանի, տրանսպորտի եւ կապի նախարարի պաշտօնում՝ ներկայումս նախագահի խորհրդական Մանուկ Վարդանեանի թեկնածութիւնները. Երիցեանը եւ Վարդանեանը նախօրէին դարձել են կուսակցութեան անդամներ:

ՀԱԿ-Ի ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ ՅԱՆՁՆՈՒԵՑԻՆ ԵՐԱՆՈՐՅՐԴԻ ԶԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ՀԱԿ-ի կողմնակիցներու ցայցը Երեւանի մէջ

Երեքշաբթի, Մարտ 16-ին ընդդիմադիր Հայ Ազգային Կոնգրէսի (ՀԱԿ) ներկայացուցիչները, բազմամարդ էրթով անցնելով Երեւանի կենտրոնական փողոցներով, Եւրախորհրդի հայաստանեան գրասենեակ յանձնեցին ՀԱԿ-ի առաջնորդ, Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ստորագրութեամբ նամակն ու երկիրը ճգնաժամից դուրս բերելու ծրագիրը՝ հասցեագրուած Եւրախորհրդի գլխաւոր քարտուղար Թորբեօն Եագլանդին:

հետեւողական է վեհաժողովի բանաձեւերի կատարմանը», ընդդիմութիւնը նաեւ յոյս է յայտնում, որ Եագլանդը կ'օգտագործի ի պաշտօնէ իրեն ընձեռուած հնարաւորութիւններն ու իր անձնական ազդեցութիւնը՝ «ապահովելու, որ պէսզի Կոնգրէսի առաջարկները «ԵՆԽՎ-ի» Մոնիտորինգի յանձնաժողովի նիստի քննարկումների մաս կազմեն»:

Նամակում, գոհունակութիւն արտայայտելով, որ Եւրախորհուրդը «շարունակում է հետեւել Հայաստանում տիրող իրավիճակին,

«Վստահ ենք, որ այն, ինչ նրանք «Իշխանութիւնները» ներկայացնելու են, լինելու է չեղած բարեփոխումների, դատարկ խոստումների մի ցուցակ», - յայտարարեց ընդդիմադիրների երթը գլխաւորող ՀԱԿ-ի համակարգող Լեւոն Զուրաբեանը:

ՅԵՌՈՒՍՏՍԵՍԱՅԻՆ ԿԱՊՈՒՂԻՆԵՐԻ ՄՐՑՈՅԹԸ ՅՈՒԼԻՍԻ, ՈՐԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՆԱԵՒ «Ա1+»-Ը

Եւրոպայի Խորհրդի նախարարների կոմիտէն նոր որոշում է հրապարակել Մարդու իրաւունքների եւրոպական դատարանի կողմից «Ա1+»-ի գործով կայացրած վճռի կատարման մասին: Յիշեցնենք, որ ըստ այդ վճռի, ՀՀ կառավարութիւնը պէտք է մրցոյթ յայտարարէր եւ հնարաւորութիւն տար «Ա1+»-ին եթէր վերադառնալ:

Ըստ այդմ, Մարտի 4-ին վերստին քննելով 2008թ-ի Յունիսի 17-ին Եւրոպական դատարանի կայացրած վճռի կատարման ընթացքը՝ ԵՆ նախարարների կոմիտէի ներկայացուցիչները որոշել են՝ «Ընդունել ի գիտութիւն այն տեղեկատուութիւնը, որը ներկայացրել է Հայաստանի կառավարութիւնը՝ հաստատելով 2010 թուականի Յուլիսի մրցոյթի կայացումը, որին հնարաւորութիւն կ'ունենայ մասնակցել դիմումատու»:

Այս համատեքստում որոշման մէջ վերստին չի շեղուել են այն երաշխաւորութիւններն ու յայտարարութիւնները, որոնք ԵՆ նախարարների կոմիտէն ընդունել է խօսքի ազատութեան, լրատուամիջոցների բազմակարծութեան ու բազմազանութեան վերաբերեալ:

Նշենք, որ Հայաստանում կապուղիների մրցոյթները դադարեցուել էին 2 տարով՝ հեռուստաէթերի թուայնացման պատճառաբանութեամբ: Այդ երկու տարին լրանում է այս տարուայ Յուլիսին, որից յետոյ կրկին պէտք է կապուղիների մրցոյթներ անցկացուեն, այդ թւում նաեւ բոլոր այն կապուղիների համար, որոնցով հեռարձակուող հեռուստա-ընկերութիւնների լիցենզիաների ժամկէտն աւարտուել է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ԳՆԵՐԸ ՆՈՐ ՌԵԿՈՐԴՆԵՐ ԵՆ ՍԱՅՍԱՆՈՒՄ

Համաձայն Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայութեան հրապարակած տուեանների՝ սպառողական գների ընդհանուր ցուցանիշը այս տարուայ Յունուար-Փետրուար ամիսներին՝ նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատութեամբ կազմել է 108.2 տոկոս: Ընդ որում, գների աճ նկատուել է գրեթէ բոլոր պարանքների եւ վճարովի ծառայութիւնների դէպքում:

Պարենամթերքն ընդհանուր առմամբ թանկացել է 5.1 տոկոսով, հագուստն ու կօշկեղէնը՝ 10, իսկ վճարովի ծառայութիւնները՝ 10.4 տոկոս: Պարենամթերքի շարքում գների մեծ աճով առանձնանում են մսամթերքը՝ 8.8 տոկոս, ձկնամթերքը՝ 60.3 տոկոս, եւ այլն:

Բացառութիւն են միայն ձուն եւ ոչ ալկոհոլային խմիչքները, որոնց գները նուազուել են համապատասխանաբար 12.3 եւ 0.1 տոկոսով: Գրեթէ 1/3-ով (34.8 տոկոս) աճել է շաքարաւազի գինը, որը, ինչպէս յայտնի է, ներկրում է գործնականում մէկ ընկերութեան կողմից: Ի բարեբախտութիւն վնասակար սովորոյթների սիրահարների՝ ալկոհոլային խմիչքների եւ ծխախոտի գները կտրուկ չեն աճել՝ ընդամենը 1.6 տոկոսով:

ԼՈՒՐԵՐ

ԵԱՅԿ-Ի ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՆ ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՏԱԿԱՆ ԶԱՄԱԿԱՐԳԻ ԹԵՐՈՒԹԻՆՆԵՐԻ ԿԵՐԱՑՄԱՆԸ

Եւրոպայում անվտանգութեան եւ համագործակցութեան կազմակերպութեան (ԵԱՂԿ) երեւանեան գրասենեակի ղեկավար Սերգէյ Կապինսոյը Մարտ 15-ին լրագրողներին հետ հանդիպմանը տեղեկացրեց, որ ԵԱՂԿ-ի ժողովրդավարական հաստատութիւնների եւ մարդու իրաւունքների գրասենեակի (ԺՀՄԻԳ)՝ Մարտի 8-ին հրապարակուած գեկոյցի առնչութեամբ իրենք մտադիր են Հայաստանի Սահմանադրական դատարանի, Արդարադատութեան նախարարութեան եւ Փաստաբանների պալատի հետ փորձագէտների մակարդակով աշխատանք տանել, որպէսզի վերացուեն հայաստանեան դատական համակարգում մատնանշուած թերութիւնները:

«Հայաստանում խնդիր է օրէնքի կիրառումը: Դա խնդիր է: Յաւոք սրտի, միշտ չէ, որ օրէնքը կիրառուում է», - յայտարարեց դեսպան Կապինսոյը՝ յաւելելով, թէ Հայաստանում օրէնքները կարող են կիրառուել այն դէպքում, երբ իրաւական, «դատական համակարգն աւելի կատարեալ լինի», երբ այն «յստակօրէն ամրագրի բոլոր խախտումները»:

Յիշեցնենք, որ ԺՀՄԻԳ-ի գեկոյցում ուղղակի նշուած էր, որ 2008 թուականի Մարտին տեղի ունեցած յետընտրական բռնութիւններին յաջորդած դատավարութիւնների ընթացքը բացայայտում է թերութիւններ Հայաստանի արդարադատութեան համակարգում, մասնաւորապէս՝ մի շարք դէպքերում խախտուել է անձի ազատութեան իրաւունքը, անմեղութեան կանխավարկածը, խոշտանգումների եւ ճնշումների են ենթարկուել ականատես վկաները, ցուցմունքներ են կորզուել ոչ օրինական միջոցներով:

Ասուլիսի ընթացքում Կապինսոյն անդրադարձաւ նաեւ 2008-ի մարտեան դէպքերի հետեւանքով ձերբակալուածներին: «Այդ մարդիկ մարտեան դէպքերի հետ կապուած դատապարտ-

ուածներ են: Եւ կրկին՝ միայն դատարանն է իրաւասու տալ կոնկրետ սահմանումներ», - ասաց նա, քիչ անց, այդուհանդերձ, աւելացնելով. - «Այս դէպքում ես կարող եմ յղում կատարել Հայաստանի օմբուդսմենի կողմից հնչեցրած գնահատականին: Ըստ նրա, համաներումը չպէտք է կրեր այդպիսի ընտրովի բնոյթ: Այս կարծիքը պէտք է հաշուի առնուի, բայց չպէտք է լինեն կամայական որոշումներ: Իրաւական դաշտում բոլոր որոշումները պէտք է հիմնուած լինեն օրէնքի վրայ: Եթէ օրէնքները կատարեալ չեն, ուրեմն պէտք է կատարելագործել դրանք, բայց չպէտք է լինի իրաւական նիհիլիզմ, որովհետեւ դա ճանապարհ է հարթում ամենայն կամայականութիւնների համար»:

Կապինսոյը ոչ հաստատեց, ոչ էլ հերքեց տեղեկութիւնը, որ օրերս, երբ Երեւանում էր ԵԱՂԿ-ի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ Խուան Ստարչը, վերջինս նկատողութիւն է արել իրեն, թէ իբր կազմակերպութեան երեւանեան գրասենեակը ոչ լիարժէք տեղեկութիւններ է հաղորդել խորհրդարանական վեհաժողովին՝ Հայաստանում առկայ իրավիճակի մասին:

«Դա նկատողութիւն չէր: Դա փաստի արձանագրում էր», - ասաց նա:

Սերգէյ Կապինսոյը փաստաթղթերի ծաւալի մեծութեամբ բացատրեց, թէ ինչու 2008 թուականի մարտեան դէպքերին յաջորդած դատավարութիւնների մոնիթորինգի մասին ԵԱՂԿ ԺՀՄԻԳ-ի գեկոյցը հրապարակուեց միայն այս տարուայ Մարտին:

Հայաստանեան ընդդիմութիւնը պնդում է, որ գեկոյցը պատրաստ էր աւելի վաղ, սակայն «ԺՀՄԻԳ-ի եւ Հայաստանի իշխանութիւնների միջեւ որոշակի պայմանաւորուածութեան» արդիւնքում հրապարակուել է «վերջին դատավարութեան աւարտից յետոյ»:

Ուաշինգտոնեան գազաթնաժողովին ծրագրում է մասնակցել նաեւ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջէփ Թայիփ էրդողանը: Մարտի 4-ին ԱՄՆ-ի Կոնգրէսի Ներկայացուցիչների պալատի Արտաքին յարաբերութիւնների յանձնաժողովի կողմից Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանաչող բանաձեւի ընդունումից հետո, էրդողանը նշել էր, թէ Թուրքիան հանդէս է գալու «համարժէք պատասխանով»:

Թուրքական որոշ աղբիւրների պնդմամբ, «համարժէք պատասխան» ասելով, Անկարայում նկատի ունեն ամերիկացի եւ թուրք պաշտօնեաների փոխադարձացների դադարեցումը՝ չբացառելով, որ վարչապետ էրդողանը հրաժարուի ապրիլին Ուաշինգտոն մեկնելու մտադրութիւնից:

ԶԱՅԱՍՏԱՆ ԺԱՄԱՆԵՑ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԵՒ ԶԱՄԱՅՆ ՌՈՒՄԻՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԸ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ Համայն Ռուսիոյ Կիրիլ Պատրիարքը Երեւանի «Ձուարթնոց» օդակայանի մէջ ժամանման պահուն

Ամենայն Հայոց Գարեգին Երկրորդ Կաթողիկոսի հրաւերով Երեքշաբթի, Մարտ 16-ին Հայաստան ժամանեց Մոսկուայի եւ Համայն Ռուսիոյ Կիրիլ Պատրիարքը: Ռուսիոյ պատրիարքին «Ձուարթնոց» օդանավակայանում դիմաւորեց Վեհափառ հայրապետ՝ Հայ Առաքելական եկեղեցու բարձրաստիճան հոգեւորականների պատուիրակութեամբ:

Կիրիլ Պատրիարքի Հայաստան կատարած առաջին պաշտօնական եւ օրեայ այցի շրջանակներում նախատեսուած են ամենատարբեր միջոցառումներ: Պատրիարքի ժամանումից յետոյ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում կայացաւ Հրաշափառի եւ Բարիգալստեան արարողութիւն: Այնուհետեւ Ռուսիոյ պատրիարք Կիրիլը Էջմիածնից մեկնեց Օշական՝ ծաղկեպսակ դնելու 1928 թուականի Ռուս - պարսկական պատերազմում զոհուած ռուս զինուորների յուշակոթողին:

Մարտի 18-ին՝ իր այցի վերջին օրը, Ռուսիոյ պատրիարքը կը մասնակցի Երեւանում ռուս ուղղափառ նոր եկեղեցու հիմնարկէքի արարողութեանը եւ իր իսկ հեղինակած գրքերի հայերէն թարգմանութիւնների շնորհանդէսին:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ԶԵԿՈՅՑԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

ուումը՝ մայրաքաղաք Երեւանի աւազանի ընտրութիւններուն», - ըսուած է Պետական գրասենեակի հրապարակած հեղինակաւոր գեկոյցին մէջ, աւելցնելով. - «2009-ի ընթացքին իշխանութիւնները հետապնդած են քաղաքական ընդդիմախօսներուն, կամայական ձերբակալութիւններ կատարած են, մարդիկ երկար ժամանակով պահուած են նախնական կալանքի պայմաններուն տակ, կիրառուած են ընդդիմախօսներն ահաբեկելու եւ անոնցմէ վրէժ լուծելու գործելակերպ»:

«Իշխանութիւնները ուժ գործադրած են քաղաքական ցոյցերու մասնակիցներու դէմ, եւ խափանած են այդ մասին տեղեկատուութիւն տարածելու քաղաքացիներու փորձերը», - ըսուած է գեկոյցի Հայաստանի վերաբերող բաժնին մէջ: - «Ոստիկանները ծեծի ենթարկած են ձերբակալուածները, Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան գործակալներու եւ ոստիկաններու կողմէ մարդոց իրաւունքները խախտելու դէպքերը մնացած են անպատիժ: Ամբաստանաւորութեան հնարաւորութենէն»:

Զեկոյցին մէջ կայ անդրադարձ գանգուածային լրատուամիջոցներու աշխատանքին. - «Ձանգուածային լրատուամիջոցներու եւ յատկապէս հեռարձակուող լրատ-

ուամիջոցներուն բնորոշ է ինքնագրաքննութեան բարձր աստիճան: Իշխանութիւնները կը սահմանափակեն մամուլի բազմակարծութիւնը, որու վկայութիւններէն մէկը հեռարձակման արտօնագրերու տրամադրման սառեցումն է: Գրանցուած են լրագրողներու վրայ յարձակումներու նոր դէպքեր»:

Զեկոյցին մէջ կ'ըսուի, որ հայաստանեան իշխանութիւնները սահմանափակած են ժողովներու եւ հաւաքներու ազատութիւնը, ճշդուած վայրերու մէջ ցոյցեր կազմակերպելու քաղաքական ընդդիմութեան դիմումները բազմիցս մերժուած են, իշխանութիւնները միջամտած են ցրուած են մարդոց ինքնաբուխ հաւաքները:

«Հայաստանի մէջ լուրջ խնդիր կը մնայ համատարած կոռուպցիան, եւ իշխանութիւնները չեն դիմեր վճռական քայլերու, գայն չաղթահարելու համար», - ըսած են գեկոյցի հեղինակները:

Ներկայացնելով ամբողջ գեկոյցը, ԱՄՆ-ի Պետական Քարտուղարուհի Հիլըրի Քլինթոն յայտնած է, որ այժմ կայ մէկ մտահոգիչ միտում ամբողջ աշխարհի մէջ: «Մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան առաքելութիւն կատարող հասարակական կազմակերպութիւններու վրայ նորանոր եւ աւելի սահմանափակումներ իրականացնող կառավարութիւններու թիւը ներկայիս հետզհետէ կ'աճի», - ըսած է Տիկ. Քլինթոն:

ԲԱՐԱՔ ՕԲԱՄԱՆ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻՆ ԶՐԱԻՐԵԼ Է ՌԻԱՇԻՆԳՏՈՆ

Ուրբաթ, Մարտ 12-ին տեղի է ունեցել Սերժ Սարգսեանի հեռախօսագրոյցը Միացեալ Նահանգների պետքարտուղար Հիլարի Քլինթոնի հետ:

Հայաստանի նախագահի մամուլի գրասենեակի փոխանցմամբ, ամերիկեան կողմի նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցած հեռախօսագրոյցի ընթացքում Հիլարի Քլինթոնը Սերժ Սարգսեանին է փոխանցել նախագահ Բարաք Օբամայի կողմից նախաձեռնուած եւ սոցն թուականի Ապրիլի կէսերին Ուաշինգտոնում կայանալիք Գլոբալ միջուկային անվտանգութեան գազաթափոխման մասնակցութեան հրաւերը՝ յոյս յայտնելով, որ կողմերը Ուաշինգտոնում կը շարունակեն երկկողմ, տարածաշրջանային ու միջազգային օրակարգի հարցերի քննարկումը:

ՍԴՅԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻ ԶԱՄԱՁԱՅՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

Խօսելով Մարտ 1-ի իրադարձութիւններու մասին ՄԴԿ ներկայացուցիչը յայտնեց որ Մարտ 1-

ով իշխանութիւնների տակ ալան դրուեցաւ: Պատասխանելով լրագրողներու մէկի հարցին, Շիրխանեան ըսաւ. «Մարտի 1-ի համար գլխաւոր պատասխանատու եմ հա-

մարում Ռոբերդ Քոչարեանին, ով այդ քայլով իրեն փոխարինող իշխանութիւնների տակ ալան տեղադրեց»: Ան աւելցուց, որ Մարտի 1-ին խախտուեցաւ եւ ՀՀ սահմա-

նադրութիւնը, եւ պաշտպանութեան մասին օրէնքը, որոնք կ'արգիլեն ներքաղաքական խնդիրներու մէջ զինուած ուժերու օգտագործումը:

ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՒՐԵՐ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԵՆ ՈՒԱԼԻՏ ԳԱՄՊԼԱԹ ՍՈՒՐԻԱ Կ'ԱՅՅԵԼԷ

Լիբանանի Յառաջդիմական-Սոցիալիստ Կուսակցության նախագահ եւ երեսփոխան Ուալիտ Ճամպլաթ իր երբեմնի կեցուածքը փոխած ըլլալով Սուրիոյ նկատմամբ շատ հաւանաբար մօտ ատենէն Դամասկոս այցելէ: Այս յայտարարութիւնը կատարեց Լիբանանի Հրգպալլահ Կուսակցութեան նախագահ Շէյխ Հասան Նասրալլա: Կ'ըսուի թէ Ճամպլաթ ներողութիւն խնդրած է սուրիացիներէն, իր կարգ մը ծայրայեղ արտայայտութիւններուն համար:

«Թաուհիտ» հոսանքի պետ Ուհիսամ Ուահապ յայտարարեց, թէ Ճամպլաթ պիտի դիմաւորուի ընդունելութեան պաշտօնական կարգով: Ուահապ ընդգծեց, թէ Սուրիա պայմաններ չէ դրած Ճամպլաթի առջեւ: Վերջինս պարզապէս զգացած է Սուրիոյ հանդէպ իր սխալ մօտեցումները եւ ներկայիս կը փորձէ սրբագրել այդ սխալները: Միւս կողմէ, սակայն, լիբանանեան «Ալ Տիար» օրաթերթը կը գրէ, թէ Ուալիտ Ճամպլաթ իր զայրոյթը սկսած է արտայայտել՝ Դամասկոս կատարելիք այցելութեան մասին կատարուող մեկնաբանութիւններէն:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏՅԱՐԻՐԻ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՉ

Անցնող օրերու ընթացքին Լիբանանի վարչապետ Սաստ Հարիրի պաշտօնական այցելութեամբ Գերմանիա կը գտնուէր: Ան հանդիպում ունեցաւ Դաշնակցային Գերմանիոյ վարչապետ Անկելա Մերգելի հետ եւ միատեղ քննարկեցին երկու երկիրները հետաքրքրող այժմէական հարցեր: Այցելութեան աւարտին տեղի ունեցաւ մամլոյ ասուլիս մը, ուր ելոյթներ ունեցան երկու երկիրներու ղեկավարները: Այս առթիւ Անկելա Մերգել յայտարարեց որ Գերմանիա զօրավիզ կը կանգնի Լիբանանի եւ ոչ մէկ մտապիտութիւն չունի Իսրայէլի կողմէ կատարուելիք հաւանական յարձակումի մը մասին: Միաժամանակ ան դատապարտեց Իսրայէլի կողմէ Պաղեստինեան բռնազրաւեալ հողերու վրայ նոր բնակարաններու շինութիւնը:

Վարչապետ Հարիրի իր իջեւանած պանդոկին մէջ ընդունեց Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Կրիստ Ուեսթերուալը եւ պաշտպանութեան նախարար Գարլ Թէոտոր Ֆրիշըր Կուլթենպըրկը:

Աւելի ուշ վարչապետ Սաստ Հարիրի իր գլխաւորած պատուիրակութեան ընկերակցութեամբ դարձաւ Գերմանիոյ խորհրդարանին հիւրը: Վարչապետը հանդիպումներ ունեցաւ Գերմանիոյ մօտ ծառայող արաբ պետութիւնները ներկայացնող ղեկավարներուն եւ Դեմոկրատ կուսակցութեան ղեկավար Ֆրից Ուալթըր Շթայմնայէրի հետ:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՊԵՍ ԶԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻՐ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎԻՆ

Մարտ 27-28 Լիպիոյ մէջ պիտի գումարուի Արաբական Լիկայի Գագաթի ժողովը: Այս առթիւ Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Միշէլ Սլէյման որոշած է ներկայ չի գտնուիլ սոյն ժողովին: Լիբանանի մասնակցութիւնը պիտի ըլլայ ղեկավարական մակարդակով:

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի պահանջեց պաշտօնապէս մերժել գերաստիճանին մասնակցութեան հրահրը: Պըրրի յայտնեց, թէ Հանրապետութեան նախագահը եւ վարչապետ Սաստ Հարիրի համակարծիք են իր տեսակէտին: Միւս կողմէ, կառավարութենէն ներս, Ամալը եւ Հրգպալլան ներկայացնող նախարարները սպառնացին յետո կոչել նախարարաց խորհուրդի նիստերուն իրենց մասնակցութիւնը՝ Լիպիոյ մէջ տեղի ունենալիք գերաստիճանին Լիբանանի մասնակցութեան պարագային:

Նշենք նաեւ որ 32 տարիներ առաջ Լիբանանի ականաւոր շիիթ կրօնապետ Շէյխ Մուսա Սատր, իր երկու ընկերակիցներով, Լիպիա կատարած այցելութեան ընթացքին խորհրդաւոր պայմաններու մէջ անյայտացած էր: Ասիկա պատճառ դարձած էր որ դիւնապիտակային խիստ լարուած մթնոլորտ մը ստեղծուէր երկու երկիրներու մէջ, ամբաստանութեան տակ առնելով Լիպիոյ նախագահ Մուսամմար Քազաֆին:

ՔԱՐԻՂԻ ԶԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՉ

Սուրիոյ կառավարութիւնը վերջերս արտօնած է քարիւղի կարգ մը ընկերութիւններու որպէս զի հետազօտութիւններ կատարեն երկրի տարբեր շրջաններուն մէջ: Կը կարծուի որ Սուրիոյ տարածքի մէկ երրորդն է որ իր մէջ կը պարունակէ ընդլայնակալ նաւթահորեր: Սոյն պեղումները դրական արդիւնք տալու պարագային՝ յառաջիկայ հինգ տարիներու ընթացքին Սուրիա պիտի կարենայ քարիւղ արտածել:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ԺԱՆ ՕՂԱՍԱՊԵԱՆ ԿԸ ԳԼԽԱԽՈՐԷ ՍԱՐՄԱՆԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՏԻԸ

Պէջրութի վարչապետարանին մէջ, պետական նախարար Ժան Օղասապեան գլխաւորեց սահմաններու հսկողութեան յաճախումքի առաջին նիստին: Նիստին մասնակցեցան զինուորական խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար հազարապետ Սայիտ Իտ, ներքին ապահովութեան ուժերու ընդհանուր տնօրէն, հազարապետ Աշրաֆ Ռիֆի, ընդհանուր Ապահովութեան տնօրէնութեան անդամ գնդապետ Սուհեյմ Ալ Հարաքէ, բանակի գործողութիւններու բաժնի փոխ տնօրէն գնդապետ Ապտէլ Ռահման Շահիթի, եւ սահմաններու հսկողութեան յանձնախումբի նախագահ գնդապետ Մանուէլ Քարճեան, վարչապետին, արտաքին, ներքին, ելեւմտական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւններու ներկայացուցիչներ:

Նիստին մասնակցիները քննարկեցին Լիբանան-Սուրիա սահմանագիծին վրայ հսկողութիւնը աւելի ազդու դարձնելու միջոցները: Նիստին աւարտէն ետք, նախարար Օղասապեան յայտնեց, թէ կ'աշխատի սահմանամերձ գիւղերուն եւ քաղաքներուն համար մշակել բարգաւաճման ապահովական համընդհանուր քաղաքականութիւն մը:

ԶՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ԱՅՐԻՆ.

«ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍ ԴԺՈՒԱՐ Է ՊԱՅՔԱՐԻԼ»

«Haynews.am»: Խօսելով հայթրքական յարաբերութիւններու հնարաւոր զարգացումներու մասին՝ Ստամպուլի «Ակօս» թերթի խմբագրապետ, թուրք ոճրագործի կողմէ գոհուած Հրանդ Տինքի այրին՝ Ռաքէլ Տինքը, Ուրուկուէյի «Արաքս» ռատիոկայանին հետ գրոցի ընթացքին նշած է. «Իհարկէ, իմ կարծիքով երկխօսութիւնը դրական է, անկախ անկէ, թէ կը դրսեւորէ ֆուտպոլի կամ այլ առիթներու տեսքով: Թշնամութիւնը ոչ մէկուն շահ չի բերեր, փակ սահմանն ալ ոչ մէկուն ձեռնտու չէ: Յարաբերութիւններ անհրաժեշտ են, որպէսզի հայ եւ թուրք հասարակութիւնները իրարու լաւ ճանաչնան:

Ուզենք, կամ չուզենք, մենք հարեւաններ ենք, եւ չենք կրնար փոխել այդ փաստը: Կ'ուզեմ, որ այս ամէնը անկեղծ ըլլայ, բայց միշտ չէ, որ դիմացինդ անկեղծ է, ուստի պէտք է դուն ալ անկեղծ, սակայն մշտաբան ըլլաս»:

Տինքի այրին, խօսելով թուրքերու կողմէն իրենց ընտանիքի նկատմամբ վերաբերմունքին, նշած է.

է. «Այստեղ մենք հարազատ մարդիկ շատ ունինք: Կայ զանգուած մը, որոնք զնահատած են ամուսնուս աշխատանքը, անոր վերաբերմունքը միւսներու նկատմամբ, մշտապէս կիրթ եւ յարգալից ըլլալը: Այստեղ ապրողներէն շատերը իսկապէս յուզուեցան ամուսնուս սպանութենէն եւ ընդվզեցան կատարուածին դէմ: Սակայն, այսպէս ըսեմ, պետութեան դէմ պայքարը շատ դժուար է»:

ԽԻՍՏ ԼԱՐՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՄԱՂԵՄԻ ՄԷՉ

Քաղաքական կացութիւնը հետզհետէ սկսած է աւելի վատթարանալ Երուսաղէմի արեւելեան մասին մէջ: Այս բոլորին տուն տուող պատճառները մէկէ աւելի են: Առաջինը Արեւմտեան ափի գրաւեալ հողատարածքին վրայ Իսրայէլի կողմէ որոշուած 1600 բնակարաններու շինութիւնն է: Այս արարքին դէմ ԱՄՆ-ը իր պաշտօնական բողոքը ներկայացուց փոխ նախագահ Ջօ Պայտընի միջոցով: Երկրորդ իսլամական կարեւոր սրբատեղիներէն Ալ Աքսա մզկիթին մերձակայքը հրեաները նոր սինակոկի մը բացումը կատարած են, խոր ընդվզում եւ զայրոյթ պատճառելով պաղեստինցիներու մօտ: Այս առիթով ԱՄՆ-ի պատուիրակ ձորձ Միչըլ յետաձգեց իր Միջին Արեւելք կատարելիք ուղեւորութիւնը, սպասելով որ Իսրայէլ յետո կոչէ բնակարանաշինութեան իր որոշումը:

ԱՄՆ-ի պետական քարտուղար Հիլարի Գլինթըն չորս կէտերէ բաղկացած յուշակար մը ներկայացուցած է վարչապետ Պենիամին Նեթանիահազուին: Յուշակար մէջ յատակօրէն կը պահանջուի բնակութեան միաւորներ կառուցելու ծրագիրներուն ամբողջական կասեցումը:

ՎԵՐԼՈՒԹՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ ԶԱՅԵՐՆ ԱԻԵԼԻ ԶՈՒՄՊ ԵՆ

ՆԱԻՐԱ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման ամէն մի դէպքին նրանց արձագանքն այս է՝ չարից-փորձանքից հեռու մնալ, պրոբլեմների մէջ չչայտնուել եւ այդ ալիքն էլ չաղթահարել:

Հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման ու երկկողմ արձանագրութիւնների վաւերացման հեռանկարը, որն առանց այն էլ մշուշոտ էր, առաւել եւս մեծ հարցականի տակ դրուեց, երբ անցած Հինգշաբթի ԱՄՆ Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի արտաքին յարաբերութիւնների յանձնաժողովը հաւանութիւն տուեց Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանաչող թիւ 252 բանաձեւի նախագծին, իսկ Շուեդիայի խորհրդարանն էլ ուղիղ մէկ շաբաթ անց համանման մի փաստաթուղթ ընդունեց: Երկու դէպքում էլ Թուրքիայից հնչող արձագանքը նաեւ այն էր, թէ դրանք կարող են խոչընդոտել հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորմանն ու արձանագրութիւնների վաւերացմանը: Հիմա արդէն Թուրքիայում գրեթէ բոլոր մակարդակներում են պնդում, թէ՛ սկսած այդ գործընթացներն այլեւս անհնար է տրամաբանական աւարտի հասցնել: Թուրքիան վրդովուած է, Թուրքիան համարում է, որ դա անարդար վերաբերմունք է թուրք ժողովրդի նկատմամբ:

Այսօրինակ զարգացումների պարագայում առաւել ծանր կամ նրբին է Թուրքիայում ապրող մեր հայրենակիցների վիճակը: Նրանք չեն կարող չոգեւորուել, երբ հերթական անգամ որեւէ երկիր ճանաչում է Ցեղասպանութեան փաստը, բայց նաեւ չեն կարող շուայլութիւն թոյլ տալ՝ արտայայտելու իրենց բաւարարուածութիւնը:

Իսկ թէ ինչպէ՞ս կարող են ազդել այս իրադարձութիւնները Թուրքիայում ապրող հայերի վրայ, եւ ինչպէ՞ս են այդ երկրի քաղաքացի մեր հայրենակիցներն ընդունել Ցեղասպանութեան ճանաչման այդ երկու փաստը, փորձեցինք պարզել՝ գրուեցելով Ստամբուլի «Ժամանակ» թերթի խմբագիր Արա Գոչունեանի հետ: Վերջինս ասաց, որ միջազգային ասպարէզում տեղի ունեցող նման իրադարձութիւնների ժամանակ Թուրքիայում ապրող հայերի առաջին արձագանքը իրենց մարդկային բնազդն է. «Նրանք առաջին հերթին այդ իրադարձութեանը մօտենում են աւելի խորքից, մտածում

են չարից-փորձանքից հեռու մնալ, պրոբլեմների մէջ չչայտնուել եւ այդ ալիքն էլ չաղթահարել: Այդպիսի միտում կա, եւ դա ահամայցուցաբերուած մօտեցում է: Բայց այդ մարդկային գործօնից զատ, հայ համայնքը, իհարկէ, մօտիկից հետեւում է իրադարձութիւններին, հայ-թուրքական յարաբերութիւնների զարգացումներին, այն ազդեցութիւններին ու գործօններին, որոնք իրենց հերթին կարող են պայմանաւորել այդ յարաբերութիւնների ընթացքը: Նաեւ մամուն է դրա առնչութեամբ հետաքրքրութիւն ցուցաբերում: Ես ինքս, նաեւ հայ համայնքի ներկայացուցիչներ հրաւիրուել ենք հեռուստաընկերութիւններ, ես ուղիղ եթերում ելոյթ եմ ունեցել: Այս է արձագանքը»:

Թուրքիայում ապրող հայերը միշտ էլ երկիրը եւ մտահոգութեամբ են վերաբերուել որեւէ երկրի կողմից հայերի ցեղասպանութեան ճանաչմանը, առաւել եւս, երբ այդ գործում ակտիւ դերակատարութիւն են ունեցել ոչ միայն արտերկրում գործող հայկական լրբերն եւ հայկական կազմակերպութիւնները, այլեւ առաւել եւս պաշտօնական Երեւանը: Մտավախութիւնը, իհարկէ, պայմանաւորուած է անցելի դառն լիշողութիւններով եւ իրենց նկատմամբ թուրքական իշխանութիւնների, նաեւ ազգայնական ուժերի կողմից տարատեսակ չարձակումների թիրախ դառնալու երկիրը:

Արդեօք այս անգամ Ցեղասպանութեան ճանաչման իրար յաջորդած իրադարձութիւնները կարող են ազդել թուրքական իշխանութիւնների կողմից այդ երկրում ապրող հայերի վրայ: Ա. Գոչունեանն ասաց. «Հիմնական ազդեցութիւն դժուար թէ ունենայ, որովհետեւ այստեղ ապրողները Թուրքիայի քաղաքացիներ են, իսկ այդ իրադարձութիւնները զարգանում են արտերկրներում: Բայց վերջին հաշուով դրանք Թուրքիայում էլ

Շաբ.բ էջ 19

ՈՐ ՏԱՐԱԾՔԸ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ ՏԱԿ

ՅԱԿՈՒԲԱԴԱԼԵԱՆ

Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացի շուրջ Հայաստանի հասարակական-քաղաքական շրջանակներում կան պատկերացումներ, որոնք գրեթէ հասնում են կարծրատիպի աստիճանի: Օրինակ, յայտարարութիւնը, թէ Հայաստանի եւ Ղարաբաղի համար հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացում առաջնայինը Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցն է եւ Ղարաբաղը չի կարող լինել Ատրպէյճանի կազմում: Այդ յայտարարութիւնն ամենաշատը կարելի է լսել իշխանութեան ներկայացուցիչների շուրթերից՝ թէ Հայաստանի, թէ Ղարաբաղի իշխանութեան: Ընդ որում, դա յայտարարուած է հերոսական կեցուածքով եւ առնուազն դէմքի այնպիսի արտայայտութեամբ եւ ձայնի այնպիսի տեմբրով, կարծես արտասոյտութեան հեղինակը հենց նոր ձեւակերպել է ծովից ծով Հայաստանի փաստաթղթերն ու հաստատել տվել նոտարական գրասենեակում: Իրականում, կարգավիճակի առաջնայնութեան եւ Ղարաբաղի Ատրպէյճանի կազմում չլինելու մասին յայտարարութիւնների պաշտօնաւոր հեղինակներից որեւէ մէկը ակնարկ անգամ չի անում, թէ իսկ ինչ տարածք է պատկերացնում կարգավիճակի տակ, կամ որն է Ղարաբաղի այն սահմանը, որը երբեք չի լինի Ատրպէյճանի կազմում: Այդ դէպքում մնում է մտածել, որ այդ արտայայտութիւնների հեղինակները կամ ինչ որ բան թաքցնում են եւ չեն համարձակուած դրա մասին խօսել հասարակութեան մօտ, կամ պարզապէս իրենք էլ չգիտեն, թէ ինչ են հասկանում կարգավիճակ եւ Ղարաբաղ ասելով: Մինչդեռ, իրական կարգավիճակը ընտանեկան նպաստ ստանալու համար տրուող տեղեկանք չէ, այլ լուրջ քաղաքական փաստաթուղթ, որը առաջին հերթին ենթադրում է կոնկրետ սահմաններ: Այլապէս կարելի է անկախ Ղարաբաղ համարել ասենք Ստեփանակերտի կենտրոնական հրապարակը: Դա իհարկէ չափազանցութիւն է, ու պէտք է յուսալ, որ անկախ Ղարաբաղի սահմանը Հայաստանի եւ Ղարաբաղի իշխանութիւնն այդքան փոքր չի պատկերացնում: Բայց, քանի դեռ յստակ չէ այդ պատկերացումը, ապա ով գիտէ, թէ ինչքան մեծ են պատկերացում կարգավիճակ ունեցող Ղարաբաղը: Կամ, յաջորդ կարծրատիպացող մօտեցումը բանակցային

գործընթացին Ղարաբաղի մասնակցութիւնն է:

Այդ պատկերացման վերաբերեալ ձեւակերպուած մօտեցումների գերակշիռ մասը տեղաւորուած է բանակցութեանը Ղարաբաղի առաւելապէս ֆիզիքական մասնակցութիւն ենթադրող ընկալման շրջանակում: Մինչդեռ, պարզ հարց է առաջանում, թէ ինչ էր ուրիշ լինելու այժմ, եթէ Ղարաբաղը լիներ բանակցային գործընթացի ուղղակի մասնակից: Միթէ Ղարաբաղի իշխանութիւնը 1998 թուականից ի վեր ցանկութիւն ու կամք է ունեցել հետամուտ լինել Ղարաբաղի շահի ակտիւ պաշտպանութեանը, բայց ասենք Հայաստանի իշխանութիւնը կամ միջազգային երկդիմի հանրութիւնը խանգարել է նրան անել այդ բանը, թոյլ չտալով մօտենալ բանակցային սեղանին: Բանն այն է, որ Ղարաբաղի իշխանութիւնը վերջին տարիներին, ու մինչ այժմ, որեւէ կերպ չի էլ փորձում սեփական նախաձեռնութեամբ հետամուտ լինել ԼՂՀ շահի սպասարկմանը: Դրա համար էլ եթէ տարիներ առաջ համանախագահները գնում էին Ստեփանակերտ, յետոյ սկսեցին բաւարարուել միայն Ղարաբաղի իշխանութեան հետ Երեւանում ԼՂՀ ներկայացուցչութիւնում հանդիպելով:

Իսկ վերջերս էլ կարծես թէ սկսել են բաւարարուել արդեն հիւրանոցներով, որտեղ ԵԱՀԿ գործող նախագահողը ընդունում է ԼՂՀ նախագահին:

Ինչ է փոխուելու բանակցային գործընթացի տրամաբանութեան եւ բովանդակութեան մէջ, եթէ այդպիսի իշխանութիւնը ֆիզիքական ներկայ լինի բանակցային սեղանի մօտ: Բանը թերեւս այն է, որ եթէ Ղարաբաղի իշխանութիւնը որեւէ բան փոխելու ունակ է, ունի փոխելու կամք, ապա բանակցային սեղանի շուրջ Ղարաբաղի ֆիզիքական ներկայութիւնը թերեւս կարող է այդ կամքի եւ կարողութեան դրսեւորման արդիւնք լինել, ոչ թէ նախապայման կամ գրաւական:

Այլապէս ստացուած է, որ հայկական կողմից հնչում են հակամարտութեան կարգաւորման վերաբերեալ ձեւակերպումներ, հերոսական արտայայտութիւններ, որոնք բացարձակապէս կապ չունեն այն իրականութեան հետ, որ կայ հենց նույն հայկական կողմում: Ու թուում է, որ եթէ այստեղ չեն նկատում իրականութիւնից կտրուած այդ յայտարարութիւնների դատարկու-

Շաբ.բ էջ 19

Advertisement for Bedros S. Maronian insurance services. Includes logos for Blue Cross of California and Blue Shield of California, and A.B.A. Insurance Services. Text: SERVING SINCE 1975, BEDROS S. MARONIAN, (818) 500-9585, BMaronian@AOL.com, FAX 500-9308, ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway, Glendale, CA 91205. ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ԶԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՉԱԼՏՐԱՆԵԱՆԻ «ՄԱԵՍԹՐՕ»Ն ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՂՄՈՒԿԸ

ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹՅԱՆ

Այստեղ նպատակ չունինք գեղարուեստական բազմակողմանի վերլուծումն ընել սինեմայի տաղանդաւոր ռեժիսոր ու բեմադրիչ Վիգեն Չալտրանեանի «Մաեսթրո» ֆիլմին: Ատիկա կը ձգենք սինեմարուեստի մեր հմուտ մասնագէտներուն ու շնորհալի քննադատներուն: Հոս պիտի բաւարարուինք կարգ մը նշումներով որոնք կը վերաբերին այս ֆիլմի մղիչ ուժերէն մէկը հանդիսացող դիտանկիւնի եւ կեցուածքի խնդիրներուն:

Կլենտէյլ, Գալիֆորնիա, 28 փետրուար 2010, Կիրակի երեկոյեան ժամը 5:00: «Մաեսթրո» բարձրարուեստ ֆիլմի դիտումը դառնաքաղցր մտորումներու առիթ կու տայ մեզի: Բեմին վրայ, նոյնինքն ակնաւոր սինեմարուեստագէտի սիրտի ջերմ խօսքին մէջ, ֆիլմի բովանդակութիւնը ան կը բնութագրէ որպէս փորձ մը՝ թաւջուլակահար, բոմփոփթոր Արմէն Տիգրանեանի փոթորկոտ կեանքին ընդմէջէն տալու համար «վերջին տարիներու մեր ցաւը»:

Ֆիլմը կը մեկտեղէ՝ գէթ սկզբունքով՝ ցաւին գրեթէ բոլոր գլխաւոր նախադրեալները: Անհատական եւ ընկերային իրերամերժ ձգտումներու բախումներ, անհաշտ հակասութիւններ, պրկուած խաչաձեւումներ: Գեղարուեստական ընդհանրացումը կը ցած է բաւական վարպետօրէն խտացնել եւ իրարու քով բերել տարբեր, նոյնիսկ հակադիր մեկնաբանութիւններու սաղմերը: Ասով ընդլայնուած է իր կարկինի ընդգրկողա-

կանութիւնը: Ատիկա, սակայն, իրագործուած է ի դին իմաստի եւ մեկնաբանութեան յստակութեան պրտորումին: Այլ խօսքով, յստակ է թէ հեղինակը բարոյական ինչ կեցուածք որդեգրած է ժողովուրդի շխանութիւն հակասութեան մէջ: «Հիմա աշուն է, թէ՞ գարուն», հարց կու տայ հեղինակը՝ ֆիլմին մէջ իր միւս եսը (alter ego) եղող ռեժիսորի տիպարին մէջնորդութեամբ: Առաջին բլանի եւ աւելի մշուշապատ ֆոնի վրայ տողանցող սկզբնական թելադրական մեթոդները կը փոխանցեն կարծես՝ վերջապէս, կ'ըսենք՝ մեր օրերու «ցաւի» սպասուող կանխանշանները: Սպասողական պրկումը, ձգտուածութիւնը (suspense): Հոն են՝ այդ նպատակին սատարող սինեմարուեստի թելադրական բոլոր հմտութիւնները, բացառապէս բոլոր հնարաւորութիւնները: Հայաստանեան սինեմայի համար նորութիւն նկատուող այս արտայայտամիջոցներու ներմուծումը աւելիով յուսալ կու տայ հանդիսատեսին: (Անցողակի յիշէք թէ սեռային տեսարաններու ինքնանպատակ օգտագործումը եւ մանաւանդ անոնց անտեղի երկարումը կարելի է դասել այս արտայայտամիջոցներու շարքին: Սինեմարուեստի մէջ էտթիզմի գուսպ ու տեղին թելադրականութիւնն է միայն որ կրնայ սեռային իրապաշտ տեսարանները հեռու պահել հասարակ պոռնկագրութենէ): Ամէն պարագայի, պարտադիր է որ խոստումը յարգուի եւ «ցաւը» յայտնուի իր ամբողջութեամբ:

Ու կը շարունակես սպասել

Դերակատարներ Միքայէլ Պօղոսեան, Կարէն Զանիբեկեան եւ Էֆա Հոբաթա

Կոտոյին, այնպէս ինչպէս յոգնած կը սպասեն Սամուէլ Պէքէթի Waiting for Godot կոթողական թատրերգութեան մէջ: Բայց ոչինչ կը պատահի: Աւելի ճիշդը՝ կը «պատահի» բան մը որ պէտք է որ պատահէր: Սկիզբը յուշի որոշ մաս մը կայ որուն սակայն կը յաջորդէ յուսախաբութիւններու ամբողջ շարանը: Հայրենի մերօրեայ քառասին իրականութեան ուղղուած քամերայի առաջին բլանը կը բռնագաւթեն լուսանցքին ծուարած ձկուն ողնաշարերով «յարմարուողներու» ծաղրական խժալուր քրքիչները: Քմահաձ խօսքեր մէջտեղ կը նետուին ներդաշնակութեան եւ արդարութեան անունով որոնք սակայն,

ըստ էութեան, հրավառութեան նման կ'անէանան օդին մէջ: Ինքնօտարացած իշխանութեան եւ անոր ծաղրածուներուն դէմ փոթորկող քաղաքի հեքն ու ճիշդ մասեթրոյին համար հեռաւոր խորթ ժխոր է որմէ ան կը փորձէ մեկուսացուիլ իր երաժշտութեամբ եւ... յամառ ինքնագոհութեամբ:

Այնուհետեւ, յուսադրուած անկողմնակալ իմաստաւորման ու խորացման փոխարէն՝ բեմադրութիւնն ու երկխօսութիւնը կը ծանծաղին ու կը ճահճանան տակաւ: Իշխանութիւններու ականջին հաճոյ ըլլալու միտուած բարբառումներն

Շար.ը էջ 18

ՄԲ. ԶԱՏԿՈՒԱՅ ԽՐԱԽԾԱՆՔ

Կազմակերպութեամբ՝

Ս.Դ.Հ.Կ. ԱՐՄԷՆ ԿԻՏՈՒՐ ՄԱՍՆԱԾԻՒՂ ԵՒ Հ.Մ.Մ.

ԿԼԵՆՏԵՅԼ, ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

ԾՈՒՍ ՅԱՅՏԱԳԻՐ – ՀԱԻԿԴԱԽԱՂ – ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ

Կիրակի, 4 Ապրիլ 2010

կէսօրէ ետք ժամը 2:00-էն սկսեալ
Հ.Մ.Մ.-ի Կարօ Սողանալեան սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Մուտքի նուէր՝ \$30.00
Երէխաներու՝ \$15.00

Տոմսերու համար դիմել

ՅՈՎՍԷՓ ԾԻԾԻԵԱՆԻՆ (818) 762-0933 կամ (818) 309-5848

ԵՐԶԱՆԿԱՅԻՇԱՏԱԿ Տ. ՇՆՈՐՀՔ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԳԱԼՈՒՄՏԵԱՆԻ ՎԱԽՃԱՆՄԱՆ ՔԱՆԱՄԵԱԿ (1913-1990)

ԱՐՇԱԿ ԳԱԼՈՒՄՏԵԱՆ ՈՐԲԻ ՄԸ ՈՂԻՍԱԿԱՆԸ

ԴՈԿՏ. ԶԱԽԷՆ Ա. ՔՀՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆՆԱՆ

Արեւմտեան Թեմի հովանաւորութեամբ Փաստիմայի Ա. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ Մարտ 7-ին, 2010 թուականին յատուկ հոգեհանգստեան պատարագ մատուցուեցաւ Կ. Պոլսոյ Երջանկայիշատակ Շնորհք Պատրիարքի Գալուստեանի հոգիին համար իր վախճանման ֆաւնամեակին առիթով, մասնակցութեամբ Պոլսահայ Միութեան եւ Խաչատուրեան Երզնայի միջին կատարմամբ: Հոգեհանգստեան նախագահեց Առաջնորդ Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոսի, ի ներկայութեան վաչէ Արքեպիսկոպոսի, եւ Գուգարաց Թեմի առաջնորդ Տ. Սեպուհի Եպիսկոպոսի որ նաեւ ֆարգեց: Հոգեհանգստի յարգանքի տուրք մատուցեց ներկայ գրութեան հեղինակը որ գլխաւոր բանախօսն էր յիշատակի ցերեկոյթին:

Հայկական Յեղասպանութեան ետին թողած հայ որբերու եւ որբանոցներու մասին որպէս վկայութիւն կը մէջբերենք հայ որբի մը անձնական յիշատակները 1922 թուականէն մինչեւ 1926 տարիներուն, երբ Արշակ Գալուստեան ցմբուր ըմպելով հայ որբի դառնութեան բաժակը, փոխադրուելով մէկ որբանոցէն միւսը, անցնելով հայու ճակատագրի յատուկ տառապալից ճամբան, անորոշ եւ վտանգալից, ի վերջոյ իրեն բախտակիր երախտներու հետ կ'ազատի ստոյգ մահէ եւ ուժացումէ, դառնալով ապագային պատկառելի հոգեւորական մը:

Արշակ Գալուստեան, ծնած Երզնայի Իյտէ գիւղը 1913 թուին, որբացաւ հօրմէն 1915-ի Մեծ Եղեռնին, եւ երբ եօթ տարեկան էր, դրացի թուրք տանտիրոջ գառնուկները կ'արածէր գարնան, իսկ ձմեռն՝ գոմէշները: 1922-ին Կեսարիոյ Թալաս գիւղէն Իյտէ կուգար ծանօթ աղա մը, որմէ Արշակի մայրը կը խնդրէր իր որդին հետը Թալաս տանիլ ու դպրոց դնել: Թալասի շրջակայքը կային չորս որբանոցներ՝ երկուքը Թալասի մէջ, երրորդը՝ Էֆքերէի, եւ չորրորդը՝ Զինճիտերէի մէջ: Արշակ Թալասի մէջ հայերէն այբուբենը կը սորվի, եւ առաջին անգամ ըլլալով կը լսէ Յիսուսի մասին, պատին վրայ տեսնելով Խաչելութեան պատկերը:

Շուտով ամերիկեան Նպաստամատոցը մերձակայ քաղաքներէն կը հաւաքէ որբերու ու զանոնք կառքով ճամբայ կը հանէ դէպի Պէյրութ: Մերսին հասնելով հոն կը սպասեն քանի մը շաբաթ մինչեւ որ նաւը հասնէր ու գիրենք իսկէնտէրուսի վրայով Պէյրութ հասցնէր: Հոն Արշակ եւ իր բախտակիր որբերը կը բաժնուին երեք որբանոցներու մէջ՝ ձիւթի, Նահր Իպրահիմի, եւ Մամըլթէյնի, ուր կը շարունակեն կիսատ թողած իրենց դասերը: Արշակ կը մտնէ Նահր Իպրահիմ ուր հայերէն կը սորվի եւ կը հետաքրքրուի որբանոցի պատերէն կախուած նկարներով:

1923-ին բոլորն ալ կը վարակուին ջերմէ, եւ միայն Արշակի ծննդավայր Իյտէ գիւղէն ութ տղաք

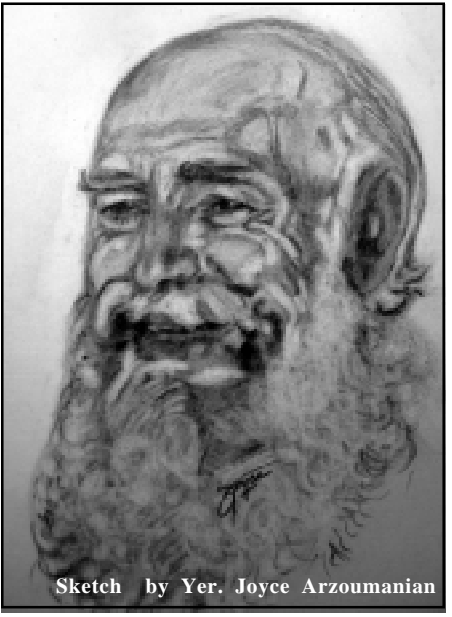
զոհ կ'երթային համաճարակին: Ով գիտէ որքան եւս այլ վայրերէ եկած որբեր նոյնպէս զոհ գացին: Նախաինամութիւնը պահեց Արշակը որ պարծանքը պիտի ըլլար Հայ Եկեղեցիին ու Հայ ազգին: Յաջորդ տարին Արշակ կը փոխադրեն ձիւթի որբանոցը ուր ան կ'աճի եւ կը զարգանայ: Հոն էր որ Արշակ կը լսէ հայ եկեղեցւոյ պատարագը առաջին անգամը ըլլալով: Տարի մը ետք, 1925-ին, տասներկու տարեկան Արշակ կրկին կը փոխադրեն զինք տարիքով փոքրիկ որբերուն հետ, ու կը տարուին Սայտա ուր կային երկու խոշոր տուններ՝ մին տղոց եւ միւսը աղջիկներու որպէս բնակարան: Արշակ սակայն ծանորէն կը հրահանդանայ ու տարի մը ետք հրահանգ վիճակով մնացեալ որբերուն հետ Նազարէթի որբանոցը կը փոխադրուին:

Այսպէս, հրահանգ հարաւ գողթական ու անպատասխար հարկերու հայ որբերը հրահանգ ու նիհար կը փոխադրուէին՝ Թալասէն Մերսին, անկէ Պէյրութ, ձիւթի, Սայտա՝ Լիբանանի հարաւային մասը, ու անկէ ալ մի քիչ եւս վար՝ Նազարէթ՝ ուր Յիսուս անցուցած էր իր պատանեկութիւնը:

Երուսաղէմէն հայ հոգեւորականներ Նազարէթի որբանոցը հովուական այցելութեան կ'երթան, Ս. Պատարագ կը մատուցանեն, եւ իրենց ծրագրին համաձայն տաս որբ տղաք ընտրելով Երուսաղէմի վանքը կը փոխադրեն որպէս ապագայ աշակերտներ ժառանգաւորաց վարժարանին: Արշակ կը յիշէ իր տարեգրութեան մէջ այդ երեք հոգեւորականներու անունները՝ Մեսրոպ Եպս. Նշանեան, Բաբգէն Եպս. Կիւլէսէրեան եւ Կիւրեղ Վրդ. Իսրայէլեան: Արշակ կը պատմէ թէ առաջին անգամ Հայ Եկեղեցւոյ պատարագը կը լսէր, երբ Կիւրեղ վարդապետ կը պատարագէր, Մեսրոպ եպիսկոպոս սարկաւազի բաժինը կ'երգէր, ու Բաբգէն եպիսկոպոս դպիրներու բաժինը կ'երգէր մի քանի տղոց հետ: Արշակ իր ընկերներուն հետ խոստովանանք կը կարդար ու կը հաղորդուէր առաջին անգամ: Թուականն էր 1926:

Կը յիշէր նաեւ որ հոգեւորականները մօտեցան որբ տղոց առանձինն ու միւրիթարեցին գիրենք, եւ ապա տասը տղաք գատելով իրենց հետ Երուսաղէմ փոխադրեցին: Անոնց մէջն էր Արշակ Գալուստեան՝ 13 տարեկան: Իմ հետ իր խօսակցութեան մէկ պահուն Պատրիարք Հայրը ժպտով մը կ'ըսէր տղերս գրողին թէ Բաբգէն եպիսկոպոս երբ կը տեսնէր Արշակի դէմքն ու պճտուն աչքերը, կ'ըսէր իրեն «Դուն մեծ մարդ պիտի ըլլաս սակայն ես պիտի չտեսնեմ»: Որքան մարգարէաշունչ խօսք: Արշակ աբեղայ կը ձեռնադրուէր 1935-ին վերակոչուելով Տ. Շնորհք, երբ Բաբգէն Կիւլէսէրեան Կիւրեղի Պէթոռակից Կաթողիկոսը արդէն մեկնած էր Անթիլիաս ու հոն կը վախճանած յաջորդ տարին՝ 1936-ին: Շնորհք Հայր Սուրբ եղաւ Բաբգէն Կաթողիկոսի ակնկալած «Մեծ Պատրիարքը»:

Մինչեւ հոս՝ իսկական ողիսական մը հայ որբուկի, անմայր եւ անհայր: Մօր հետքը կորսնցու-

Sketch by Yer. Joyce Arzoumanian

ցած, երկար տարիներ ետք, մինչեւ այն ատեն երբ հրաշքով մը Շնորհք Արքեպիսկոպոս Գալուստեան քառասուն տարի ետք Պատրիարքական Աթոռ պիտի բարձրանար: Այն ատեն երեւան ելաւ իր հարազատ մայրը որ իր որդիին հետ բնակութիւն հաստատեց պատրիարքարանէն ներս:

Ամենապատիւ Շնորհք Պատրիարք գահակալեց 1962 Յունուարի Ս. Ծննդեան օրը ու վարեց իր բարձր պաշտօնը ամենայն բժախնդրութեամբ, արիւթեամբ, եւ արդիւնաւէտութեամբ 29 տարիներ, հանդիսանալով ամենէն երկար գահակալող Պատրիարքը Հայոց Կ. Պոլսոյ: Եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ 1955-ին Երջանկայիշատակ Տ.Տ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսէն Գալիֆորնիոյ վրայ որպէս առաջնորդ Միացեալ Նահանգաց Արեւմտեան թեմին: Կարճ ատեն մը ետք անցաւ Երուսաղէմ ուր տազնապ կը տիրէր պատրիարքական ընտրութեան առիթով, ընտրուեցաւ Լուսաւորապետ, բռնի աքտրուեցաւ պետութեան հրահանգով, անցաւ ուղիղ Կ. Պոլիս եւ արժանի եղաւ Երջանկայիշատակ Գարեգին Խաչատուրեան Պատրիարքի ասպնջականութեանը, որուն նեցուկ կանգնեցաւ անպաշտօն հանգամանքով, ու անոր վախճանումէն ետք որպէս Պատրիարք բարձրացաւ գահ արժանաւորապէս:

Շնորհք Պատրիարք սկսաւ իր հովիւի քաղցր պարտականութեան երբ եօթ տարեկան էր, արածելով գառնուկներն իր ծննդավայրին մէջ, հաստաբուն ճիւղ մը ձեռքին: Զայն վերածեց պատրիարքական Ասալի՝ իր նիստն ալ վերածելով հոյակապ Գահի մը: Եղաւ իսկական «Քաջ Հովիւ»ը, ըլլալով Հայրախնամ Պատրիարքը Հայոց Թուրքիոյ: Ինքն էր որ կարողացաւ երեք անգամ շրջագայիլ Անատոլուի խորերը ի խնդրի հայ բեկորներու որոնք թրքախալու վտանգին մատնուած էին, եւ կամ նոյնիսկ թրքացած էին արդէն: Հաւաքեց բոլորը, մեծով պղտիկով, փոխադրեց Իսթանպուլ, տեղաւորեց Գարակէօզեան եւ Գալֆայեան որ-

բանոցներուն եւ հայ վարժարաններու մէջ, գործ հայթայիթելով մեծերուն, եւ դառնալով իսկական «Հայրախնամ Պատրիարքը Հայոց»:

Այդ երեք ճամբորդութիւնները եղան իսկապէս առաքելական, նման Պօղոս Առաքեալի երեք ճամբորդութեանց երբ Առաքեալը հաստատեց քրիստոնեայ առաջին համայնքները նոյն Փոքր Ասիոյ մէջ: Շնորհք Պատրիարք այցելեց նոյն այդ վայրերը ՇԱՐՈՒՆԱԿԵ-ԼՈՎ Պօղոս Առաքեալի առաքելութիւնը: Պատիւ Հայրախնամ Շնորհք Պատրիարքին:

Արշակ Գալուստեան իր առաջին խոստովանանքը կատարած ու Ս. Հաղորդութիւնը ստացած էր իր առաջին անգամ լսած Ս. Պատարագի ընթացքին՝ Նազարէթ քաղաքին մէջ իր 13 տարեկանին: Ամենապատիւ Շնորհք Պատրիարք իր վերջին խոստովանանքը կարդաց, վերջին Պատարագը մատոյց, եւ սուրբ հաղորդութիւնը ստացաւ ուղիղ 64 տարիներ ետք, իր վախճանումէն միայն երկու շաբաթ առաջ, Ամերիկայի Ֆլորիտա նահանգի Ս. Դաւիթ Հայց. Եկեղեցիէն ներս, ուր տողերիս գրողը կը ծառայէր որպէս հիմնադիր հովիւը տեղուց համայնքին: Նորակառուց եկեղեցին երկու տարի առաջ օծուած էր, ու առաջինն էր Շնորհք Պատրիարք որպէս Նուիրապետական Աթոռի մը Գահակալը որ կը պատարագէր Ֆլորիտայի մէջ, վարդանանց տօնին առիթով, տալով նաեւ իր վերջին հոգեշունչ քարոզը: Պատարագին կը սպասարկէր տեղուց հոգեւոր հովիւը, որ զինք առաջնորդած էր շրջանի երեք փոքրիկ համայնքները՝ Օրլանտոյի, Օգալայի եւ ԱՖնիթ Փիթերզին ընդունալով, ուր զատ զատ պատարագելով հայրական բացառիկ ոգեւորութիւն ստեղծած էր նորակազմ համայնքներէն ներս:

Փետրուար 22-ին, 1990 թուին Շնորհք Պատրիարք հրաժեշտ առնելով կը մեկնէր Ֆլորիտայէն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին, չորս շաբաթներ մնալով մեր մէջ, կազմուելով ու երջանիկ պահեր պարելով: Այդ օր անձամբ առաջնորդեցի զինք օղակայան եւ սակայն, աւաղ, իր մեկնումը եղաւ ճակատագրական: Երկու շաբաթ ետք, եկեղեցւոյս գրասենեակիս հեռախօսը հնչեց: Ազգային բարերար Ալեք Մանուկեանն էր որ արձակուրդով Ֆլորիտա կը գտնուէր: Ըսաւ «ցաւալի լուր մը ունիմ ձեզի»: Իրմէ լսեցի որ 1990 թուի Մարտի 7-ին, ուղիղ քսան տարիներ առաջ, արկածամահ եղած էր անցեալի Արշակ անուն որբուկ հովիւը, եւ այժմու Հայ Եկեղեցւոյ պարծանքը հանդիսացող շնորհաշատ Շնորհք Պատրիարք Գալուստեան, ապրելէ ու շնորհազարդելէ ետք Հայ Եկեղեցին 77 տարիներ:

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծահասակներու եւ մանուկներու Բարբոքաբարբի բուժում:
Գլխացաւ, վզի, մէջքի, բազային եւ մկանային ցտեք:
Ինքնաշարժի վթարի հետեանցով պատահած վնասուածքներու բուժում:

Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

Massis Weekly

Volume 30, No. 09

Saturday, MARCH 20, 2010

Swedish Parliament Recognizes The Armenian Genocide Swedish Prime Minister Fredrik Reinfeldt Apologizes To Turkey

ANKARA/STOCKHOLM-- Turkey recalled its ambassador to Sweden last Thursday and cancelled an upcoming summit between the countries after the Swedish parliament recognized the Armenian Genocide.

The move comes only a week after Ankara called home its ambassador to the United States because a U.S. congressional committee approved a similar resolution.

European Union member Swe-

den has been one of the strongest supporters of Ankara's bid to join the bloc, while the United States is generally considered a strong western ally of the NATO-member Turkey.

The Swedish resolution passed by an extremely narrow margin, with 131 parliamentarians voting in favor and 130 against. Another 88 members of parliament were absent.

Continued on page 4

Erdogan Threatens To Deport Armenians From Turkey "Armenia Should Free Itself From The Influence Of The Diaspora."

LONDON -- Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdogan has threatened to deport Armenian nationals living and working in his country in retaliation for resolutions passed by U.S. and Swedish lawmakers recognizing the Armenian Genocide.

Asked during an interview with the BBC Turkish service in London on Tuesday, cited by Western news agencies, what he thought about the resolutions, Erdogan said: "There are currently 170,000 Armenians living in our country. Only 70,000 of them are Turkish citizens, but we are tolerating the remaining 100,000. If necessary, I may have to tell these 100,000 to go back to their country because they are not my citizens. I don't have to keep them in my country."

Armenian leaders condemned the threats on Wednesday. Prime Minister Tigran Sarkisian said they evoke memories of the mass deportations of Armenians ordered by the Ottoman rulers in 1915. "I think that shows that the issue of genocide recognition is still very timely and it will find a radical solution only if Turkey itself recognizes the genocide," he said during his

government's question-and-answer session in the Armenian parliament.

Turkish leaders have at various times spoken of between 30,000 and 100,000 citizens of Armenia allegedly residing in their country in an effort to embarrass Yerevan in the international arena and showcase Ankara's declared good will towards Armenians.

A senior Armenian government official accused the Turks late last year of grossly inflating their number, saying that it does not exceed 5,200. An Istanbul-born Armenian researcher who studied the issue last year came up with a similar estimate.

According to Reuters, Erdogan also accused the Armenian Diaspora of being behind the Armenian genocide resolutions in foreign parliaments, and called on Armenia and other foreign governments to avoid being swayed by their lobbying. He said: "Armenia has an important decision to make. It should free itself from its attachment to the Diaspora. Any country which cares for Armenia, namely the U.S., France and Russia, should primarily help Armenia to free itself from the influence of the Diaspora."

US State Department Annual Report Criticizes Armenian Authorities Human Rights Record

WASHINGTON, DC -- The United States has again criticized the Armenian authorities' human rights record, saying that they have continued to stifle dissent, manipulate elections, tolerate police brutality and restrict judicial independence over the past year.

"Authorities restricted the right of citizens to freely change their government in [the May 2009] mayoral elections in Yerevan," the U.S. State Department said late Thursday in an annual report scrutinizing human rights practices around the world.

"During the year authorities subjected citizens, particularly those con-

sidered by the government to be political opponents, to arbitrary arrest, detention, and imprisonment for their political activities; lengthy pretrial detention also continued to be a problem," concludes the report.

"Authorities continued to use harassment and intrusive application of bureaucratic measures to intimidate and retaliate against political opponents. Authorities used force to disperse political demonstrations and constrain citizens seeking to publicize them. Police beat pretrial detainees and failed to provide due process in some cases."

Continued on page 4

Clinton Says Karabakh Peace Important For Human Rights

WASHINGTON, DC -- The resolution of the Nagorno-Karabakh conflict would reflect positively on the situation with human rights in both Armenia and Azerbaijan, U.S. Secretary of State Hillary Clinton said on Monday.

Clinton made the remark at a meeting with international journalists and bloggers visiting the U.S. State Department. Responding to a question from an RFE/RL reporter, she dismissed claims that Washington is turning a blind eye to human rights violations in Azerbaijan because of its economic and geopolitical interests in the oil-rich country.

"We are aware of the issues both in Azerbaijan and Armenia," she said, singling out the case of two Azerbaijani

bloggers who were jailed "over views expressed."

Clinton insisted that the U.S. administration is doing its best to broker a solution to the Karabakh conflict. "We think that if the conflict is resolved a lot of the human rights issues will be solved too," she said. tolerate police brutality and restrict judicial independence over the past year.

To All Armenians in Southern California Press Release No.1

Dear compatriots,

April 24, 2010 marks the end of the 95th year of the Armenian Genocide. Knavishly plotted, cruelly organized and executed by Turkey, the first genocide of all humanity still remains unpunished and unsolved.

As a result of this profane and cruel act, not only one a half million innocent Armenians were killed, but an immense economical and cultural dynasty was lost. Above all, a big part of our homeland was taken from us by Turkey.

The Armenian people will never stop demanding and fighting for their rights and April 24 is the day when Armenians in all continents gather as one and remind the world of the brutal genocide executed by Turkey.

We will commemorate the 95th year of the Armenian Genocide and the memory of our martyrs on April 24th of this year, sending our message to the whole world at a political gathering, which will take place around the Genocide Memorial Statue of Montebello.

This gathering is organized by a committee formed of Southern California active armenian political parties, denominations, benevolent and compatriotic unions.

Further details of this event will be given by upcoming press releases.

We appeal to each and every armenian to come and join the crowd around the Statue of Montebello on that day with their families, to show our unity to the whole world and make them hear our voices and demands.

Armenian genocide 95th year
United Commemorative Committee

Thousands Demand Council Of Europe Action On Armenia

YEREVAN -- Thousands of opposition supporters marched to the Council of Europe office in Yerevan on Tuesday to demand that the Strasbourg-based organization press for snap elections in Armenia and other government measures sought by the opposition Armenian National Congress (HAK).

The demonstration came ahead of Wednesday's meeting in Paris of a key Council of Europe Parliamentary Assembly (PACE) body that will discuss the political situation in Armenia.

The PACE's Monitoring Commission has called for sweeping political reforms that would ease lingering political tensions in the country. Its two Armenia rapporteurs, Georges Colombier and John Prescott, urged the authorities in Yerevan in January to draw up a "clear timetable for these reforms" before the Paris meeting.

David Harutiunian, head of the Armenian delegation at the PACE, is expected to present such a plan to the committee. Harutiunian said last week that it envisages, among other things, a reform of Armenia's judicial system and electoral legislation.

"We believe that what they are going to present is a list of non-existent reforms and empty promises," Levon Zurabian, the HAK's central office coordinator, told several thousand supporters before they marched through downtown Yerevan, chanting opposition and anti-government slogans.

Zurabian said the opposition alliance has drawn up an alternative reform timetable which it thinks should also be considered by the PACE panel. It calls for the conduct of pre-term presidential and parliamentary elec-

tions by next September, the release of all remaining political prisoners and the launch of a new independent inquiry into the 2008 post-election unrest in Yerevan.

As the crowd reached the Council of Europe mission in Armenia organizers of the protest handed officials there a letter written by the HAK's top leader, Levon Ter-Petrosian, and addressed to Thorbjorn Jagland, the Council of Europe secretary general. "We hope you will exercise the institutional capacity of your office, as well as your personal influence, to make sure that [the opposition timetable] becomes a part of the discussion during the 17 March session of the Monitoring Committee," wrote Ter-Petrosian.

"The implementation of the reforms listed in our proposal remains an urgent necessity, because Armenia remains a country in political crisis two years after the ill-fated elections of 19 February, 2008," he said.

Ter-Petrosian has repeatedly accused the Council of Europe and the West in general of turning a blind eye to human rights abuses in Armenia. Addressing an HAK rally in Yerevan on March 1, he reiterated his claims that Western powers have been lenient towards President Serzh Sarkisian because of his conciliatory policy on Azerbaijan and Turkey.

"Let nobody think that we pin any hopes or rely on international structures," said Zurabian. "We have always relied and will always rely only on ourselves. But that doesn't mean we should not utilize all possibilities of informing the international community

Sarkisian Invited to Washington By Obama Administration

WASHINGTON, DC -- U.S. Secretary of State Hillary Clinton on Friday invited President Serzh Sarkisian to visit Washington next month, in a telephone conversation that appears to have centered on Armenia's stalled rapprochement with Turkey.

Sarkisian's office said Clinton phoned the Armenian leader to invite him to an international summit on nuclear energy security that will take place in Washington in mid-April. It said she expressed hope that the two sides will use the occasion to "continue discussing is-

suues on the bilateral, regional and international agenda." It gave no further details.

The Washington conference, which Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdogan plans to attend, will come ahead of the annual April 24 Armenian Genocide remembrance day. The remembrance day is now seen by some observers as Yerevan's new unofficial deadline for Turkish ratification of the two protocols.

A deputy chairman of Erdogan's Justice and Development Party on Friday rejected this and other "artificial deadlines"

Interview With USA Senate Candidate Danny Tarkhanian

What separates you from the other candidates?

I am the conservative in the race. I believe in balanced budgets and fiscal restraint. I will not go along with Democrats and establishment Republicans to fight over pork projects from Washington. Instead, I will cut the tax revenue that feeds the federal government. Americans are overtaxed, overregulated and are disgusted that politicians have pushed our nation close to insolvency. I am an outsider that will work with other conservatives to stop the fiscal insanity.

How are you different and what can you bring to the table?

I have real-world business experience, legal training and understand and will adhere to the Constitution. I am the only leading candidate that recognizes the left has chipped away at the Constitution and must be stopped. Sending an establishment Harry Reid-Light Republican to Washington would be disappointing to Nevadans and the entire nation.

Why are you running for the Senate?

Since tourism is such a large segment of our economy, the economic health of Nevada depends on a strong national economy. Unfortunately, the leadership in Washington has created an economic crisis that can only be fixed with conservative ideals and fiscal restraint. I am the outsider candidate with the strength to demand an end to the runaway spending that is destroying our nation's financial well-being.

The needs of Nevadans have been neglected for too long and I am running to provide new leadership and representation. Wasteful federal spending has reached astronomical levels and the time has come to put a stop to it. The people of Nevada are suffering from too much federal intervention and deserve a representative that will go to Washington to defend their right to provide for themselves.

What are some of the issues that you are focusing on?

I will vote to cut taxes and spending. I will defend the Second Amendment, right to life, strong defense and common sense health care reform. In addition, I will work to reduce unemployment rates in Nevada through job creation and relief from overregulation by the federal government.

set by Armenian officials and reiterated that the Turkish parliament will not ratify the protocols without further progress in the Armenian-Azerbaijani negotiations on Nagorno-Karabakh.

"By April, unless there is progress on Karabakh, [the protocols] will not passed the Turkish parliament," Suat Kiniklioglu told an international seminar held in Yerevan by the NATO Parliamentary Assembly. "The [Turkish-Armenian] border has been closed for 17

How do you plan to resolve those issues?

I will be a strong proponent of a Balanced Budget Amendment and will work to end pork barrel spending. I will fight for tax cuts and deregulation that will spur economic activity. I will team up with other conservative Senators to write easily understandable health care reform rather than a 2700-page monstrosity that infuriates the American people.

Read my economic growth plan on my website: <http://www.tark2010.org/news/economic-growth-plan-for-nevada>

What message would you like to express to Armenian Americans?

As an Armenian-American, I am very in-tune with the issues important to our community. My grandmother was a survivor of the Turkish genocide giving me a personal perspective on the history of our people. Today, I am concerned about the federal government's neglect of Armenian issues and with the lack of recognition by the government of the Armenian Genocide. As the only Armenian-American in the United States Senate, I will work diligently to address these issues.

Why should Armenian Americans vote for you?

I am the only candidate with a personal knowledge of what it means to be an Armenian-American and understand the kind of representation we need and deserve in Congress. I am proud to have the endorsement of former California Governor Deukmejian and the Political Action Committees of the Armenian Council of America and the Armenian National Committee.

www.haynews.am

years. I think we can wait for another year, if that is going to lead to a solution to the problem."

Kiniklioglu also said Ankara does not insist on a comprehensive resolution of the Karabakh dispute. "We are not talking about the withdrawal of Armenian troops from the seven [Azerbaijani] raions or anything else," he said. "We are talking about a roadmap that puts a clear timeline with international guarantees of how the process should work."

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

The Armenian, Assyrian and Greek Genocides: An Inconvenient Truth

By Lucine Kasbarian

Recent articles in the mainstream media would have us believe that governments around the world somehow question the factuality of the 1915 Armenian, Assyrian and Greek genocides committed by Turkey. These articles would also have us believe that the Turkish government's latest temper tantrums over these genocides are justified. Turkey, of course, just recalled its ambassadors to protest the passage of resolutions by the U.S. House of Representatives' Foreign Affairs Committee and the Swedish Parliament that acknowledged Turkish culpability for these genocides.

Despite what today's mainstream media are declaring, the evidence proving the 1915 genocides is overwhelming. And formal resolutions affirming these unpunished crimes against humanity made appearances around the world long before 2010. Regardless of what pro-Turkish apologists would have us believe, the issue has never been about whether the Turkish regime carried out genocide. Rather, it has always been about when Turkey would be punished and deliver reparations and restitution to the rightful, indigenous inhabitants.

Powerful media elites would have us believe that the mainstream media universe has been devoid of criticism for Turkey's unpunished crimes because such voices are either non-existent, marginal, irrelevant, fabricated or some combination thereof.

What the media elites fail to tell us is that when these critical voices — from victim ethnic groups or elsewhere — come forward to submit letters, opinion pieces, or quotes, they are usually denied access.

Media elites also neglect to tell us that opinions that do not reflect the official narrative spun by Turkey — not to mention Israel and the U.S. — largely go unpublished. Authoritative voices that would discredit mainstream media's official narrative of the genocide issue are removed from the elite's

“golden rolodex” — the name given to describe the small group of establishment-approved “experts” who are most frequently quoted in news stories or asked to appear on television.

The absence of dissent in the mainstream media and in the halls of power does not mean that the victims of the genocides and their descendants are insignificant, apathetic or deceitful. No, we are alive, awake and infuriated.

The media are also telling us that we should sympathize with Turkey because it feels “humiliated” by accusations of genocide. Turkey uses this word to describe its anger that its national honor has somehow been injured by such accusations. Do Turkish, Israeli and American officials know what “humiliation” means to the survivors and descendants of the Armenian, Assyrian and Greek genocides who experienced debasement and degradation during the genocidal ordeals and are forced to endure denials and demeaning treatment right up to the present day?

And how did humiliation of the victims occur? By order of the Young Turk regime, unarmed civilian subjects — Armenian, Assyrian and Greek men, women and children — were raped in broad daylight, in front of their families and neighbors. The tortures and violations were beyond one's wildest imagination. Innocents were skinned and burned alive. Their tongues and fingernails were torn out. Horseshoes were nailed to their feet. They were stripped naked and sent on death marches into the desert. Women's breasts were cut off and their pregnant bellies bayoneted. Fetuses were thrown up into the air and impaled on swords and bayonets for sport. Men were tied to tree limbs that were bent towards one another. When the tree's limbs were released, the men's bodies were torn in half. Women were tied to horses and dragged to their deaths.

Those Armenians, Assyrians and Greeks who were not exterminated,

enslaved in harems, or kidnapped and forcibly converted to Islam were driven from their indigenous lands. Those who survived the death marches spent the rest of their lives in exile, uprooted from their culture and civilization, grieving for their slaughtered families and yearning for their ancestral homeland.

Media elites are giving voice to embroidered Turkish “humiliation” and not to the real humiliation of the victims, survivors and heirs who live with constant anguish in the face of torture, dispossession, contempt and indifference. Media elites are defending Turkey when it is the martyrs and their heirs who deserve mercy and compassion.

In spite of Turkey's efforts to humiliate the victims at the time of the genocides — and to prolong this humiliation up to the present day with cultural theft, trivialization and scape-goating — the dignity of the victims and their descendants has, remarkably, remained intact.

Turkey's genocidal crimes have gone unpunished. While continually profiting from the homes, farms, lands, properties, institutions and possessions confiscated in 1915, Turkey even accuses the victims and survivors of the crimes that it itself committed. And media elites portray ongoing survivor grievances as nuisances that impede “progress.”

It is the genocide deniers — the rulers and lobbies of the U.S., Turkey, Israel, and Azerbaijan — who are the ones impeding progress. Their

denial, duplicity and audacity do not mean that the genocides' victims and their heirs have been defeated. Denying the truth does not invalidate it. Fictional Turkish “reconciliation” initiatives foisted upon Armenians, Assyrians and Greeks will never take the place of genuine atonement and restitution, which are necessary for true progress to be made.

To these deniers and obstructionists we say: “Your tactics are transparent. The perpetrators, beneficiaries and enablers of the ongoing genocide against the Armenian, Assyrian and Greek peoples will be brought to justice. You can hide from the truth, but you can't hide the truth. We will persist, and the truth will prevail.”

Genocide

By Ahmet Alkan
Taraf Turkish newspaper

Everyone is in front of their tv, watching in excitement as if it's a national football game. What is going on? A commission of the US Congress is voting on the “Armenian Genocide” resolution. We lose the “game” 23-22 as a result of various lobbying activities.

And all hell breaks loose. Comments, discussions, spewing fury at the US, questions of “will the Incirlik base be closed down?” directed at the minister of foreign affairs. Amongst all this hoolabaloo, my favorite comment comes from a speaker who denounces this decision: “Turkey is no longer a country that can easily be humiliated.”

When a commission of the US Congress votes for “genocide”, we are “humiliated”. Do you know what humiliation is?

Humiliation is millions of people

holding their breaths for the outcome of a few votes in somebody else's parliament. That is humiliation.

Humiliation is to find the result of that commission's vote of vital importance, to feel defeated because of the vote of one man. Humiliation is the conviction that the whole of one's national identity depends on the decision of one commission; humiliation is to have to wait the outcome of a vote in some other country's parliament, biting one's fingernails.

Turkey is not humiliated because that commission approved that resolution with a difference of one vote. Turkey is humiliated because it itself cannot shed light on its own history, has to delegate this matter into other hands, is frightened like hell from its own past, has to squirm like mad in order to cover up truths.

The real issue is this:
Why is the “Armenian Genocide” a matter of discussion in American, French and Swiss parliaments and not

in the parliament of the Turkish Republic? Why can we, ourselves, not discuss a matter that we deem so vital that we perceive the difference of one vote as a source of humiliation?

If you cannot discuss your own problems, you deserve to be humiliated. If you keep silent in a matter that you find so important, you deserve to be humiliated. If you try to shut others up, you are humiliated even more. The whole world interprets the killing of so many Armenians, -a number we cannot even estimate properly- as “genocide”.

Genocide is a legal term. The massacre carried out by the Unionist largely conforms to the description of that legal term. For Turks and Armenians, the word “genocide” has become an obsession. The Turks insist that “it never was genocide” and the Armenians call anyone who says it was not genocide “liars”.

Both sides spend millions of dollars to convince the world that their

viewpoint is the valid viewpoint. It is almost as if their mutual efforts have created a “genocide sector”. Why then, can we not speak about this incident in detail?

How many hundreds of thousands of Armenians did the Unionists kill? Why? We claim “Armenians attacked us, that's why we killed them”. Fine, but the “attacking” Armenian gangs were on the Eastern border, what crime did hundreds of thousands of Armenians living elsewhere in Anatolia commit, other than being Armenian?

Can someone be punished purely because of his ethnic origin?

What do you call punishing someone not because they “committed a crime” but because they “belong to the same ethnic group as someone who you say committed a crime”?

This is murder. And to tell the truth, hundreds of thousands of mur-

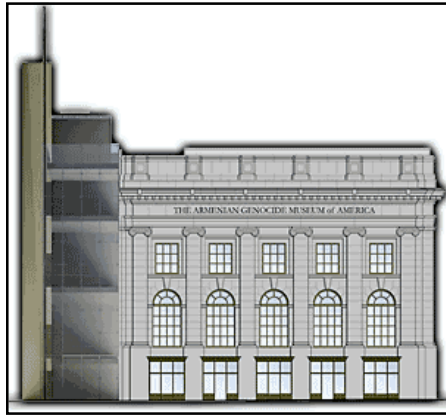
Continued on page 4

AGMA Announces Opening of ANI Research Library

WASHINGTON, DC -- The Armenian Genocide Museum of America (AGMA) announced in advance of the museum opening that the Armenian National Institute (ANI) Research Library will be opened in time for the 95th anniversary of the Armenian Genocide on April 24, 2010. ANI has been part of the AGMA organization since 2003.

The support extended AGMA and ANI by donors has prompted plans to create a research facility that may also be accessible to researchers studying the Armenian Genocide. The special collections of books on the topic of genocide in general and the Armenian Genocide in particular that have been gifted to ANI already constitute a critical component of the future museum. As a step toward encouraging further research on the Armenian Genocide, AGMA has decided that the ANI Research Library should be made available for public use by qualified specialists.

"The thousands of publications that form the core of the scholarly and documentary record on the Armenian Genocide are a critical resource that ANI has been collecting over the years," said Van Z. Krikorian, museum trustee and chairman of the museum's building and operations committee. "The AGMA planning process has depended on the services provided by ANI to develop the exhibit concepts and contents. While we look ahead to the time when the entire museum facility is open to the public, we wanted to take this initial step in encouraging more learning and academic research on the Armenian Genocide as that constitutes

one of the core missions of AGMA."

"With ANI already located at the AGMA site, we will be expanding the Institute's research facility and incorporate the resources that have been gathered and that continue to arrive," added Krikorian. "ANI has collected documentation on the Armenian Genocide from around the world. As these records are processed and organized, we expect that more and more of the collected resources will be available for study and research."

"With its rapidly growing library of 8,000 volumes, the base for creating a comprehensive collection centered on the Armenian Genocide has been created. With more donors prepared to share their specialized collections, and planning for a capacity of 100,000 volumes, the time had arrived to organize the ANI Research Library for use by scholars and researchers seeking access to resources on the Armenian experience," Krikorian said.

The ANI Research Library will be located in, and utilize three floors of, the facilities adjacent to the historic bank building that will be converted into the museum.

Swedish Parliament Recognizes the Armenian Genocide

Continued from page 1

The measure was opposed by Sweden's centre-right coalition government, but three of their parliamentarians voted in favor of the motion, helping the opposition get it through.

"We strongly condemn this resolution, which is made for political calculations," Turkish Prime Minister Tayyip Erdogan said in a statement, referring to the Swedish parliament vote.

"It does not correspond to the close friendship of our two nations. We are recalling our ambassador for consultations," Erdogan said, adding that he was canceling a Turkey-Sweden summit scheduled for March 17.

Swedish Prime Minister Fredrik Reinfeldt phoned his Turkish counterpart, Tayyip Erdogan, on Saturday and said he disagreed with the resolution and apologized to Turkey, according to a statement on the Turkish prime minister's official website.

Reinfeldt told Erdogan Sweden would continue to back Turkey's EU bid and that the vote was driven by domestic politics and would not affect bilateral relations, the statement said.

Swedish Foreign Minister Carl Bildt, who was holding informal talks with foreign ministers including Turkey's Ahmet Davutoglu in northern Finland, said he was upset by the vote on Thursday and concerned it could affect

Turkish-Armenian reconciliation.

"It's regrettable because I think the politicization of history serves no useful purpose," he told reporters. "We are interested in the business of reconciliation, and decisions like that tend to raise tensions rather than lower tensions," he said.

Davutoglu said Turkey would not stand by quietly if other nations took similar steps to describe the 1915 killings as a genocide and said it was pointless for countries to think they could put pressure on Turkey. "We will not be silent and we will not just show the usual attitudes. For each case we will have a different (set of) measures," he said.

"What is the purpose of this? If the purpose is to make pressure, nobody can make pressure on Turkey. If the purpose is to get local domestic concerns raised, Turkish historical events should not be misused for these narrow issues."

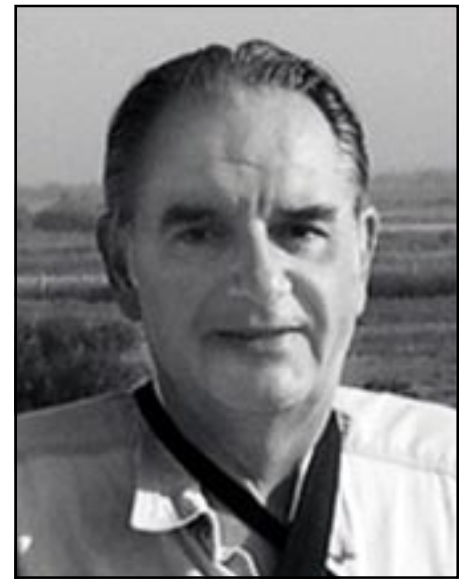
Davutoglu, the architect of Turkey's foreign policy of re-engaging with its neighbors, including Armenia, said it was wrong for parliaments to think they could define history purely via a vote. He also said he was concerned about the impact the vote could have on efforts by Armenia and Turkey to reconcile their history and find a political common ground at a time when they are making progress towards normalizing relations.

Archaeological Discoveries in Armenia With Dr. Gregory Areshian

GLENDALE, CA -- Dr. Gregory Areshian will lecture on The Prehistory of Near Eastern Highlands in Light of New Archaeological Discoveries at the Glendale Public Library Auditorium, 222 East Harvard Street, on Wednesday, March 31, 2010 at 7 pm. Admission is free.

Dr. Gregory Areshian studied archaeology and historiography at Yerevan State University in Soviet Armenia and received his PhD in archaeology from the Saint-Petersburg Institute of Archaeology of the Academy of Sciences of the USSR.

He is the author of more than 120 publications mostly concerning Caucasian and Ancient Near Eastern Archaeology and archaeological theory. From the mid 1970s through the 1980s Dr. Areshian served as Professor of Archaeology at the University of Yerevan (Armenia) and as Director of the Institute of Archaeology of America (AIA). In 1993 he was a Visiting Professor at UCLA, and subsequently, at

the University of Wisconsin, as well as at the University of Chicago. He is currently a Research Associate at the Cotsen Institute of Archaeology at UCLA.

The program is organized by Archaeological Institute of America and sponsored by The Glendale Public Library.

US Criticizes Armenian Authorities Human Rights Record

Continued from page 1

The extensive report also says "numerous" Armenians claimed to have been mistreated by security offices to falsely incriminate dozens of opposition members arrested following the February 2008 presidential election and the ensuing street violence in Yerevan. "Most or all of these arrests appeared politically influenced to varying degrees," it says.

"The [Armenian] law provides for the presumption of innocence; in practice, however, this right was frequently violated," says the State Department's Bureau of Democracy, Human Rights and Labor report. "According to court statistics, the courts rendered only seven acquittals out of a total of 2,407 verdicts handed down during the year, for an acquittal rate of approximately 0.3 percent."

The State Department noted that approximately 13 individuals jailed in connection with the 2008 vote and

post-election unrest remained incarcerated as of the end of 2009. It charged that Armenian law-enforcement bodies continued to "arbitrarily detain individuals due to their opposition political affiliations or political activities" and restrict freedom of assembly. "Police regularly used force to break up the daily gatherings of supporters of opposition leader Levon Ter-Petrosian in downtown Yerevan," argued the department.

The report goes on to describe the disputed municipal elections in Yerevan as "significantly flawed." The State Department used the same phrase to assess the authorities' conduct of the last presidential ballot.

The department further deplored a lack of "media pluralism" in Armenia and "multiple attacks against journalists" reported last year. "Corruption remained widespread, and authorities did not make determined efforts to combat it," it added.

Genocide

Continued from page 3

ders targeting the same ethnic group does fall into the category of "genocide". Unionists committed heinous murders; the cruelty they subjected Armenians to is beyond imagination. Why are we trying to cover up this horrible crime, why are we trying to defend the murderers, to disguise their crimes, why are we squirming to keep truth buried, even at the risk of being humiliated?

The history of every society is tainted with crime and blood. We cannot undo what has been done but we can show the courage to face the truths, to discuss the reality. We can give up trying to silence the world out of concern for incriminating the

founders of the republic.

We can ask questions.

And the first question would be "how come we never read about an incident that involves the deaths of hundreds of thousands of people in our history lessons?" Even this reality makes the situation "suspicious". If you are not brave enough to face a truth that happened ninety-five years ago, you deserve to be humiliated. If you struggle to hide an incident that happened a century ago and base how seventy million people relate to the world at large on a "lie", you deserve to be humiliated.

No one dares humiliate brave people who are not afraid of the truth. If you feel humiliated, you should take a hard look at yourself and what you hide.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱՊԱՅՔԱՐՈՒՄ ՍԵՌԱՅԻՆ ԱՌԱՆՁՆԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. ԿԻՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ԸՆԿԱԼՄԱՆ ԻՐԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՐՄԻՆԷՂԱՋԱՐԵԱՆ

Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտութիւնների հայկական կենտրոնի փոքրագէտ

Իւրաքանչիւր հասարակական-պատմական ժամանակաշրջան մշակուած է իրեն բնորոշ քաղաքական մշակուած, որի փոփոխութեան ժամանակ տեղի է ունենում բոլոր արժէքների, նորմերի եւ դրոյթների, մարդկանց աշխարհաճանաչման ողջ համակարգի վերանայում:

Հայաստանի քաղաքական մշակութուած տղամարդկանց եւ կանանց դերակատարման տարբերութիւններն ու առանձնաշատութիւնները բաւականին տեսանելի եւ «մակերեսային» են: Կանանց բոլոր տեսակի «շարժումներն» ու ակտիւթիւնը հնարաւոր է փոքր-ինչ փոխեն կանանց դերի կարեւորումը քաղաքականութեան մէջ եւ մի շարք «էլիտար» բնագաւառներում, սակայն, բացի սոցիալական, արտաքին խնդիրներից եւ այդ միջամտութիւններից, հասարակութեան մէջ կան որոշակի հոգեբանական լծակներ, որոնք սահմանափակում են կին թեկնածուի ընկալումը որեւէ բարձր դիրքում եւ անպատասխան միջնորդութեամբ:

Կանայք յաճախ թերաւժէք են իրենց զգում տղամարդկանց համեմատութեամբ, քանի որ նրանց կեանքը հիմնուած է տղամարդկանցից տնտեսական, քաղաքական եւ հոգեբանական, սոցիալական կախածութեան վրայ: Բոլոր ժամանակներում ի սկզբանէ դաստիարակութեամբ խարսխուած են տղամարդու «գերիշխանութեան» եւ «առաւելութեան» գաղափարները, այսինքն՝ հոգեկանի բոլոր շերտերում՝ անգիտակցականում, ենթագիտակցականում եւ գիտակցականում եղած լրատուութիւնը հայելային պատկերով գոյուցիւն ունի որպէս իրականութիւն: Կանանց դերի վերաբերեալ արժէքների, մշակութի փոփոխմանն ուղղուած որեւէ ակտիւթիւն (օրինակ՝ Ֆեմինիստական շարժումը) միտուած է դեռեւս միայն գիտակցական ոլորտում առաջացնել, խարսխել որոշակի առաջընթաց: Այսինքն, տրամաբանական փաստեր, որոշակի օրինաչափութիւններ եւ գաղափարներ, սկզբունքներ (օրինակ՝ հաւասարութեան) օգտագործելով՝ հնարաւոր է դեռեւս միայն գիտակցական մակարդակում ակնկալել որոշակի հանդուրժողականութիւն եւ տեղաշարժ: Իսկ լաւ ենք պատկերացնում, թէ ինչ դեր եւ կարեւորութիւն ունի ենթագիտակցականի բովանդակութիւնը, պաշարը՝ ցանկացած երեւոյթի դրսեւորման եւ արժեհամակարգի առաւել հաստատունութիւն ապահովման համար: Աւելորդ չէ նշել, որ անգիտակցական եւ ենթագիտակցական վերաբերմունքը խնդիրն՝ կնոջ եւ տղամարդու դերային եւ սպասելիքների տարբերութիւններին, գրեթէ նոյնն է եւ նոյնը կը լինի երկու սեռերի մօտ, քանզի դաստիարակութեամբ մօտեցումն է փոխանցում ու երբեմն կամ աւելի յաճախ կանայք էլ նոյնչափ անհանդուրժող են կանանց «առաջընթացին»՝ յատկապէս քաղաքականութեան մէջ, որքան տղամարդիկ: Սոցիալական համակարգերը իրենց տղամարդկային տիրապե-

տութեամբ ստիպում են կանանց զգալ իրենցից կախուած եւ չկայացած: Վերջին տարիներին աշխարհի տարբեր երկրներում կատարած ուսումնասիրութիւնները ցոյց են տալիս, որ այն մարմիններում, որտեղ կանանց մասնակցութիւնը շատ է՝ իրաւունքների պաշտպանութեան, սոցիալական ոլորտներում, աշխատանքն առաւել արդիւնաւէտ է եւ աւելի հումանիտարական: Սոցիալական ոլորտի շատ խնդիրներ առաւել գործնական-կատարողական բնոյթ են ստանում եւ լուծուած են յօգուտ սահմանափակ հնարաւորութիւններով սոցիալական խմբերի: Առհասարակ, տարբեր ոլորտների միջեւ էլ խնդիրների լուծմանն ուղղուած գործունէութեան մէջ կանայք հակուած են փոխզիջումային տարբերակներին: Այն տեսակետներն են շրջանառուած, որ ոչ թէ պիտի լինի ժողովրդավարութիւն եւ նոր միայն կանանց մասնակցութիւնը դառնայ իրական կամ աւելին, այլ եւրոպական գարգացած երկրների փորձը ցոյց է տալիս, որ տեղի է ունենում հակառակը, կանանց մասնակցութիւնն է նպաստում աւելի ժողովրդավարացմանը:

Տղամարդկանց կերպարը ստեղծող եւ կնոջ կերպարին «ընկճող» յատկանիշները, օրինակ՝ ուժը, քաջութիւնը, անկախութիւնը, յաջողակութիւնը, սեռական ազատութիւնը, իր կողակցին ընտրելու «իրաւունք»՝ ժամանակի մէջ «կարիքն ունեն» այսպիսի հոմանիշների կամ համապատասխանաբար փոխհատուցող յատկանիշների, որոնք կարծես, կնոջ կերպարը մօտեցնում են այն գործառնութիւններին, որը եղել է տղամարդու մենաշնորհային ոլորտ: Թէպէտ կինը հասկանում է, որ «հաւասարութիւնը» նրան հիմք է տալիս ոչ թէ ընդօրինակելու տղամարդկանց չափորոշիչները, այլ հաստատելու կանացի արժէքները եւ հայեացքները՝ ընթացող քաղաքական գործընթացների մէջ: Սակայն մի բան է տեսութիւնը, մէկ այլ բան են այս հարցի շուրջ հասարակութեան մէջ վերաբերմունքներն ու պատկերացումները: Դիտարկելով ներկայում մեր քաղաքականութեան մէջ երկար տարիներ «գոյութիւն» ունեցող կանանց, կարող ենք միանշանակ համաձայնել, որ ամէն դէպքում նման ոլորտում խրախուսում է ոչ թէ կնոջ իւրաքանչիւր կողմնակցութիւններով փոխլրացման դերը, այլ տղամարդկային յատկանիշների ընդօրինակումը: Տարածուած է նաեւ (յատկապէս տղամարդկանց մէջ) այն պատկերացումը, որ յատկանիշները, որոնք ցանկալի եւ յատուկ են տղամարդ քաղաքական գործչին, ոչ միայն պարտադիր պիտի լինեն դէպի քաղաքականութիւն գնացող կնոջը, այլ նոյն այդ յատկանիշներով նա պիտի գերազանցի տղամարդուն, որպէսզի «թոյլատրուի, ընկալուի» այդ ոլորտում:

Քաղաքականութեան մէջ կանանց դերի բարձրացման օբիեկտիւ եւ սուբիեկտիւ գործօնների շարքում հասարակութեան մէջ կարծրատիպային մօտեցումների առկայութիւնն է: «Կին վերադաս» բարդոյթը կարծես օրինաչափութիւն է. առհասարակ, կա տարածուած անհանդուրժողականութիւն նոյն պաշտօնի, հաւասար դիրքերի դէպքում, կամ նոյն հար-

թութեան վրայ համագործակցութեան մէջ տղամարդկային «արժանապատուութիւնը» համահաւասար չի ընդունում կնոջ դիրքը եւ դերը: Որքան հասարակութիւնը «բարդութաւորուած» է, այնքան շատ է հոգեբանական պաշտպանական որոշ մեխանիզմների գործածումը, իսկ որքան շատ են դրանք գործածուած, այնքան սուբիեկտիւ են պատկերացումներն ու դիրքորոշումները: Եթէ, օրինակ, մեր հասարակութեան մէջ կանանց բաւականին մեծ զանգուած չի աշխատում (տնային տնտեսուհի), կին-տղամարդ թեկնածուների մրցապայքարում, նոյն վարկանիշի դէպքում էլ չի ընտրի կին թեկնածուին, քանի որ գործում է հոգեբանական արտացոլման մեխանիզմը: Այս մեխանիզմի դէպքում կին ընտրողը վատհուշիւն չի տածում կին թեկնածուի նկատմամբ, քանզի ինքն իր բնոյթով եւ կենսակերպով բոլորովին այլ ակտիւթիւն, հետաքրքրութիւններ ու առաջնահերթութիւններ ունի կեանքում, իր «ուժեղ մասը» իր «տղամարդն է», եւ լուրջ քաղաքական ոլորտը գուզահեռ է տանում սեփական ընտանիքի տիպի (մոտելի) հետ: Նոյն մեխանիզմի գործածումը յատուկ է տղամարդկանց այն շերտին, որոնք որպէս կին-կերպար՝ ի դէմս իրենց կանանց, ընկերուհիների, որոնք աւելի պասիւ ոճ եւ դերակատարում ունեն, ոչ մի կերպ իրենց ընկալումներում չունեն կին քաղաքական գործչի կերպարը:

Հոգեբանական մէկ այլ երեւոյթ՝ քաղաքականութեան մէջ կնոջ դիրքի եւ կին թեկնածուի նկատմամբ վերաբերմունքի խնդիրը համարելով առաջադիմական երեւոյթ, այս համատեքստում քննարկուող հարցերի ժամանակ մարդիկ արտայայտուած են, կարճ պատասխանների դէպքում՝ «դրական»,

իսկ քննարկումներին՝ ընդհակառակը: Օրինակ՝ ռուսական սոցիոլոգիական հետազոտութիւնների Լեւադա կենտրոնի կողմից կատարուած «Կանայք քաղաքականութեան մէջ» հարցման արդիւնքները դիտարկելով՝ կարող ենք տեսնել բաւականին բարձր ցուցանիշ: Այսպէս. «Կողմ է՞ք քաղաքականութեան մէջ կնոջ մասնակցութեանը» հարցին 2008-ի փետրուարին 68%-ը պատասխանել է այո, իսկ 23%-ը՝ ոչ: Միեւնոյն ժամանակ ծանօթանալով ռուսական մի շարք վերլուծական եւ պիզնես կենտրոնների կողմից անցկացուած ինտերնետային ֆորումների բովանդակութեանը, մասնակիցների մեծամասնութիւնը ոչ միայն դրական չեն վերաբերուած, այլ նաեւ տալիս են համապատասխան մեկնաբանութիւններ «հարցի անհեթեթութեան» հետ կապուած: Բացի դրանից, քննարկումների մէջ կարելի է առանձնացնել ընկալման հետաքրքրաշարժ կողմ (ասպեկտ). քաղաքականութեան մէջ կնոջը դիտարկում են բացասական համատեքստում, քանի որ կանայք յուզական են, թոյլ են, անհետեւողական, անկանխատեսելի եւ միաժամանակ «բարձունք» են, որ կեղտոտ քաղաքականութեանն անյարբիր են, եւ որ կինը կորցնում է իր էութիւնը եւ «դառնում» տղամարդ:

Barbara Lee Family Foundation հետազոտական կենտրոնը պարգեւ է թէ ինչպէս են ամերիկացիներն ընկալում կին քաղաքական գործչին: Այսպէս, ամերիկացի ընտրողը երկու գործօն է դիտարկում՝ կնոջ հմայքը, գրաւչութիւնը եւ նրա ձեռքերումները մասնագիտական ոլորտում: Եւ եթէ, օրինակ՝ կինը մասնագիտական մեծ յաջողութիւններ ունի, բաց ընտրողին

Շարք էջ 17

ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՆԹԱՊԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 90-ՐԴ ԱՄԵԱԿԻՆ
Հայ մակերկրային զինուոր
Հ Ա Յ Ա Յ Ն Թ Ա Պ Ց Ի Ն Ե Ր Ո Ւ
Մ Շ Ա Կ Ո Ւ Թ Ա Յ Ի Ն Մ Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն
Օրոշակ Բանաբաժնի
ՓՐՈՖ. ՎԱՀԱԿԻ ՏԱՏՐԵԱՆ
 ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ ՑԱՅՏԱԳԻՐ
Կիրակի, 11 Ապրիլ 2010
 Կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ից
 Տաղլեան Մշակութային Կեդրոնի սրահին մէջ
 1201 N. Vine St., Hollywood, CA 90038

**ARMENIAN AINTABTY
 CULTURAL ASSOCIATION**
Presents
**THE 90TH ANNIVERSARY COMMEMORATION
 OF AINTAB HEROIC RESISTANCE**
Keynote Speaker
Prof. Vahakn Dadrian
 CULTURAL PROGRAM
Sunday, April 11, 2010, at 2:00 p.m.
 at Taglyan Cultural Center
 1201 N. Vine St., Hollywood, CA 90038

ՄՈՒՏԱՐԸ ԱՋԱՏ
Հիւրերու սիրտուրբ իւր

FREE ADMISSION
Reception following Program

ԹԵՌԴԻԿԻ «ԱՄԵՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑ»ՆԵՐԷՆ ԱՄԵՆԵՆ ՀՈՅԱԿԱՊԸ (1916-1920 ժ.-ԺԴ. ՏԱՐԻ)

«Կամքի ի՛նչ կորով: Չնայելով որ սուրի եւ վառօթի մրցում մը կայ տիեզերքիս մէջ, դու՛ն վերստին լոյս կ'ընծայես տարեգիրքդ՝ աւելի հոյակապ քան նախորդները»:

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ

ՊԷՊՕ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Գիրքի պաշտամունքը, որ Թէ-ոզիկ անուցած է հոգիին խորը, անտեսել տուած է շրջապատի աննպաստ պայմանները, արեան եւ արհաւիրքի ճնշումները, մարսափները կարելին ընելով ամէն գնով լոյսին բերելու համար իր բազմաշխատ «Տարեցոյց»ը, հայ գրասէրին, մտաւորականին տարեգիրքը:

Պատկերացնել 1916-ի պայմանները, ժողովուրդ մը խողխողուած ու հայրենասանուած իր դարաւոր եւ պատմական հողերէն, հայ դպրութեան տաճարի ստեղծագործ սպասարկուները, արեւմտահայ մտաւորականութեան ընտրեալները Չարդի եւ աքսորի ճամբաներուն վրայ նահատակուած, բայց Թէոզիկ կամքի ինչ անյողողող կորովով գիրքի պատնէշին վրայ անմար կը պահէ իր բազմաթիւ կրակները: Այդ կրակին բոցով արծարծ պահելու համար հայ գիրքին լոյսը: Կորսուած հայրենիք, կորսուած ժողովուրդ բայց մնացորդացին համար գիրքին լոյսը խաւարէն հալածուած հայութեան հոգեմտաւոր ոլորտը պայծառ ու լուսաւոր պահելու վճռակամութեամբ: Թէոզիկ իր «Ամէնուն Տարեցոյց»ով դիմագրաւելով նոյնիսկ հայ մտաւորականին վերապահուած դառն ճակատագիրը, հայ գիրքի եւ լոյսի ճանապարհին վրայ կը շարունակէ իր նուիրական առաքելութիւնը: Այդ առաքելութիւնը առաւել եւս կ'արժեւորուի հայ գիրքի ու բանի սրբարար երթը չկասեցնելու կամքով եւ կորովով: Բանտն ու հալածանքը չեն յաջողոր տեղի տալու Թէոզիկը իր լոյսը վառած պահելու անվատ հաւատքէն: Այն հաւատքէն, որ Մաշտոցէն կ'առնէր իր նուիրումի ոգին: Թէոզիկ գերծ չի մնար իթիթիհատի հայ մտաւորականները հալածելու, բանտարկելու, չարչարելու բիրտ ու վայրագ քաղաքականութենէն: Երկու անգամ բանտարկուելէ ետք, ստոյգ մահը պիտի ըլլար նաեւ իր եղբորական ճակատագիրը, բայց հրաշքին փրկարար ձեռքը գինք պիտի ազատէր գիրքի միւս առաքելներուն նահատակութեան անողոք եւ քստմնելի բախտէն...:

Եղեռն ու անոր հետեւանքները չորս տարուան պարտադրական դադար մը կու տան Թէոզիկի 1916-1920 ժ.-ԺԴ. տարիներու տարեցոյցը հրատարակութեան պատրաստելու համար, բայց ընդհատուած տարիները բեղուն տարիներ կ'ըլլան: Ոչ միայն «Ամէնուն Տարեցոյց» ին բովանդակութեան համար, որ նախորդ տարիներուն կը գերազանցէր, այլեւ՝ եղեռնապատմի էջերով որ առաջին համաշխարհայինի անցուդարձերուն կը գուզադիպէր: Պատմական յիշատակարան մը արդարեւ:

Չորս տարիներու կեանքը ընդգրկող եւ պատկերող «Ամէնուն Տարեցոյց»ին այս հատորէն կը բացակային եղեռնին զոհացած մտաւորականներէն շատերուն ստորագրութիւնը, սակայն անոնցմէ՝ Դանիէլ Վարուժանէն, Ռուբէն Սե-

լակէն, Գեղամ Բարսեղեանէն, Արտաշէս Յարութիւնեանէն, Ե. Սրմաքէշխանյանէն (Երուխան), Բարսեղ Շահպազէն եւ Թլկատինցիէն կան նամակներ, որոնք կը պարունակեն իրենց մտածումներէն եւ ապրումներէն էական վկայութիւններ: Գրականութեան պատմութեան համար շահեկան նիւթեր:

Եղեռնի վերաբերեալ ականատեսի վկայութիւններով (վերապրողներէ) եւս Թէոզիկ իր «Ամէնուն Տարեցոյց»ին այս հատորը եղեռնի յատուկ գրականութեան անտիպ նիւթեր հայթայթած է, որոնք կը նախ օգտագործուի պատմա-վաւերագրական ուսումնասիրութիւններու համար: Ահա թէ ինչու Թէոզիկի «Ամէնուն Տարեցոյց»ներուն վերահրատարակութիւնը որքան նիւթեր մոռացութենէ կը փրկէ, անոնց այժմէականութիւն կու տայ, նոր լոյսեր սփռելով:

Գրողներէ տպուած նամակներու կողքին նոյնքան հաճոյքով կը կարդացուին գրական էջերը՝ Գրիգոր Զօհրապի մասին Թէոզիկի գրած յօդուածը, Միքայէլ Շամտանճեանի «Չարագողութիւններ», Ռուբէն Զարդարեանի «Աշխատութեան Եղանակը»:

Յ.Գ. Սրմաքէշխանի «Հոգևոյ Անմահութիւն», Ենովք Արմէնի «Զիւնը»: Յատկանշական է վահան Թէքէեանի «Թէոզիկին եւ իր Տարեցոյցին» գրութիւնը, որ կ'ոգեկոչէ Թէոզիկի հին տարեցոյցներէն տպաւորութիւնները. «Անոնցմէ՝ որոնց դէմքն ու գիրը տպեցիր այստեղ, քանինը, քանինը են որ չկան այլեւս, որոնք կ'ըլլան անդունդը մէկ անգամէն, որոնցմէ նոր յօդուած մը եւ նոր լուսանկար մը պիտի չկրնաս առնել այսուհետեւ երբեք, երբե՛ք եւ որոնց մտածումն ու դիմագիծերը պիտի մնան անփոփոխ յաւիտեան, ինչ որ եղան 1915-ին...»: «Քանինը, քանինը» չեղած ըլլալու տիտուր իրողութիւնը հաստատելով վահան Թէքէեանի «Ամէնուն Տարեցոյց»ին վաղուան բովանդակութիւնը մտահոգութեան առարկայ կը դարձնէ ափսոսանքի դառն շեշտով: Հոս է, որ կրկին կը բարձրանայ Թէոզիկի

Շար.ը էջ 19

ՄԱՐԱՇԻ 1920-Ի ԶԱՐԴԸ ՅՈՎԱՍԷՓ ՏԵՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ ՎԱԿԵՐԱԳՐՈՒԹԵԱՄ

ԳՐԻԳՈՐ ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Մարաշի աղէտին 90-ամեակին առիթով, Հալէպի Մարաշի Հայրենակցական Միութիւնը (Մ. Հ. Մ.) այս տարուան Յունուարին վերահրատարակած է Յովսէփ Տէր Վարդանեանի «Մարաշի Զարդը 1920-ին եւ Պատմական Համառօտ Ակնարկ Մը Իր Անցեալին Վրայ» գրքոյկը: 1927-ին Երուսաղէմի մէջ լոյս տեսած հրատարակութեան նոր տպագրութիւնը կատարած է Հալէպի «Արեւելք» տպարանը: Հեղինակը իր աշխատութիւնը ձօնած է այս Զարդին նահատակուած տիկնոջ, երեք զաւակներուն եւ քահանայ հօր ու երէցիկին մօր յիշատակին: Իբրեւ յառաջաբան իր երկու խօսքին մէջ հեղինակը կը նշէ, թէ կատարեալ գործ մը ընելու յաւակնութիւններու եւ միջոցներու ներած սահմանին մէջ ջանացած եմ կարգ մը վաւերական տեղեկութիւններ եւ դէպքեր քաղուածաբար հաւաքել եւ յանձնել ապագայ սերունդին»:

Գովելի նախաձեռնութեամբ մը, Լիբանանի Մ. Հ. Մ.ը, գործակցութեամբ Հալէպի իր քոյր մասնաճիւղին (վարչականօրէն անկախ իրարմէ), սոյն գիրքը հրատարակ կ'իջեցնէ եւ ձրիօրէն կը ցրուէ հայրենակիցներուն՝ աղէտին 90-ամեակի ոգեկոչման օրը (24 Յունուար):

Փոքր չափի 104 էջերէ կազմուած այս աշխատասիրութիւնը կը բաղկանայ երեք մասերէ:

Ա. մասը պատմական համառօտ ակնարկ մըն է Մարաշի ու անոր հայութեան մասին (էջ 10-42): Ան կը սկսի Ն. Ք. 1110 թուականէն, կ'ընդգրկէ Բագրատունեաց թագաւորութեան շրջանը, անոր անկումը, ապա հայ իշխաններու եւ անոնց ենթակայ բնակչութեան մէկ մասին տեղափոխումը Կիլիկիա, Խաչակիրներու ժամանակաշրջանը, Կիլիկիոյ հայկական թագաւորութեան դարերը, հայոց այդ պետութեան վրայ սելճուքներու եւ Եգիպտոսի մեծ լուքներու յարձակումները, թագաւորութեան վերացումը, ապա, 1587ին սուլթան Մուրատի օրով Մարաշի գրաւումը օսմանցի թուրքերուն կողմէ, որմէ ետք քաղաքն ու անոր շրջանը առանձին կուսակալութիւն մը կը կազմեն Օսմանեան Կայսրութեան մէջ:

Յատուկ ենթագլուխներ կը վերաբերին աւետարանականութեան եւ կաթողիկէութեան Մարաշ մուտքին: «Մուտք Բողոքականութեան ի Մարաշ» ենթագլուխին մէջ (էջ 18-20) կը նկարագրուին հայ աւետարանականներու համայնքին յառաջացումը քաղաքին մէջ ու անոր բաժանումը Մայր Եկեղեցիէն՝ ամերիկացի ու գերմանացի միսիոնարներու ջանքերով: Մարաշի մէջ կը հիմնուին աւետարանական երեք ժողովարաններ՝ Ա., Բ. եւ Գ. եկեղեցի անուններով: «Մուտք Պապականութեան (Կաթողիկէ կուսութեան)» վերնագրուած ենթագլուխին մէջ (էջ 20) շատ համառօտ կերպով կը ներկայացուի ընտանեկան գծով կաթողիկէութեան զոհացած զաւակներուն մը ջանքերով Մարաշի մէջ կաթողիկէութեան տարածման եւ 1861 թուականին հիմնուած ու 1865ին օծուած հայ կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ պատմու-

թիւնը: 1930 թուականին իր հիմնարկութենէն ետք, Պուրճ Համմուտի Նոր Մարաշ թաղամասը օժտուեցաւ հայ երեք յարանուանութեանց եկեղեցիներով՝ Ս. Քառասնից Մանկանց հայ առաքելական, Ս. Փրկիչ հայ կաթողիկէ եւ Պուրճ Համմուտի հայ աւետարանական եկեղեցիներ: Հալէպի հայաշատ Մէջտան թաղամասին մէջ ալ կառուցուեցաւ Ս. Գէորգ եկեղեցին՝ նոյնպէս Մարաշի եկեղեցիներէն մէկուն անունով վերակոչուած: 1895ին, Ապտուլ Համիտի կազմակերպած ջարդերուն ժամանակ, Մարաշի մէջ «հայութիւնը շուրջ իննը հարիւր անձի կորուստ կ'ունենայ» (էջ 26): 1908-ին Օսմանեան Սահմանադրութիւնը կը վերահսակուի: «Երիտասարդ թուրքեր»ու յայտարարած «Ազատութեան» կը յաջորդէր Կիլիկիոյ կամ Ատանայի ջարդը, որուն զոհացին մօտաւորապէս 30 հազար հայեր (էջ 31): Այս սպանդին, Մարաշի մէջ կը նահատակուին 500-600 հայեր:

Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի նախօրէին ու անոր սկսելէն անմիջապէս յետոյ, 15 Յուլիս - 7 Օգոստոս 1914-ին, բազմաթիւ հայ մարաշցիներ կը կողոպտուին ու կը տարագրուին:

1920-ի Յունուար ամսին տեղի կ'ունենայ հայոց վերջին ջարդը եւ շատ քիչ թիւով մարաշցիներ կ'ազատին՝ տարագրուելով Սուրիա եւ Լիբանան: Այս վերջնական հարուածը Հայութեան կու տայ քեմալական թուրքիան՝ իր միլիտարիզմով: Հայութեան, այս պարագային՝ Մարաշի հայութեան իրարայար ջարդը այս երեք ցեղասպանութիւնները ցոյց կու տան, որ թուրք մնացած է նոյնը՝ ըլլալ ան սուլթանական, երիտթրքական թէ քեմալական: Հետեւաբար, Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանաւորները եւ առհասարակ բոլոր հայերը այսօր ալ պէտք է չափազանց զգոյշ ըլլան անոր հետ յարաբերելու ժամանակ, մանաւանդ որ ան դեռ կը շարունակէ ուրանալ իր ցեղասպան անցեալը, ինչը ցեղասպանութեան շարունակութիւն կը նշանակէ:

Գրքոյկին երկրորդ մասը (էջ 43-70) կը սկսի «Տեղագրական Դիրքը» բաժինով, ուր փոքր պարբերութիւններով համառօտ տեղեկութիւններ կը տրուին Մարաշի կլիմային, ջուրին, գետերուն, բերքերուն, արհեստներուն, գիւղերուն, բերդերուն, վանքերուն, ուխտավայրերուն, եկեղեցիներուն (6 հայ առաքելական, 3 աւետարանական եւ 1 կաթողիկէ) եւն. մասին: Կը նշուի, թէ նախքան համաշխարհային պատերազմը 75-80 հազար խառն բնակչութեան (թուրք, հայ, յոյն, հրեայ) մնացած է 5500 հայ կաթողիկէ, 8000 հայ աւետարանական, 16500 հայ առաքելական, ընդամենը՝ 30 հազար բնակչութիւն: «Կրթական Հաստատութիւնք» բաժինին մէջ կը յիշուի, թէ բոլոր եկեղեցիներուն կողքին կային նաեւ նախակրթարաններ: 1880-ին կառուցուած է Կեղրոնական վարժարանը, իսկ աւետարանական վարժարան մը, ինչպէս նաեւ ամերիկացի միսիոնարներու հաստատած երկրորդական վար-

Շար.ը էջ 18

1785 E. Washington Blvd.
Pasadena, CA 91104
(626) 794-7026
Open Monday—Saturday
9 am - 8 pm

825 W. Glenoaks Blvd.
Glendale, CA 91202
(818) 242-0683
Open Monday—Saturday
9 am - 8 pm

EVERYDAY LOW PRICES

 <p>GREY GOOSE — VODKA —</p> <p>\$21.99</p>	 <p>JOHNNIE WALKER BLACK LABEL</p> <p>\$18.99</p>	 <p>STOLICHNAYA RUSSIAN VODKA 1.75L</p> <p>\$18.99</p>
 <p>SKYY VODKA</p> <p>\$9.49</p>	 <p>RUSSIAN STANDARD VODKA</p> <p>\$10.99</p>	 <p>DOUBLE WHITE PREMIUM VODKA</p> <p>\$8.99</p>
 <p>milagro SILVER TEQUILA</p> <p>\$12.99</p>	 <p>PATRÓN SILVER TEQUILA</p> <p>\$29.99</p>	 <p>Jose Cuervo TEQUILA ESPECIAL</p> <p>\$9.99</p>
 <p>X RATED FUSION LIQUEUR</p> <p>\$14.99</p>	 <p>ORA VODKA</p> <p>\$12.99</p>	 <p>El Nassaya ARAK</p> <p>\$21.99</p>
 <p>RÉMY MARTIN VSOP COGNAC</p> <p>\$29.99</p>	 <p>Hennessy VS COGNAC</p> <p>\$20.99</p>	 <p>COURVOISIER VS COGNAC</p> <p>\$16.99</p>
 <p>ROBERT MONDAVI PRIVATE SELECTION ASSORTED VARIETALS</p> <p>\$6.99</p>	 <p>RÉMY MARTIN XO COGNAC</p> <p>\$92.99</p>	 <p>NOY 10 YRS ARMENIAN BRANDY</p> <p>\$31.99</p>

Unbeatable Prices! Huge Selection!

*This ad expires on 03/21/10 • We reserve the right to limit quantities • Sales tax excluded • Prices subject to change without notice • No CC's • All items are 750ml in size unless specified.

ՄԵՐ ՕՐԵՐԻ ՇՈՒՆՆ ՈՒ ԿԱՏՈՒՆ ՄԵՐԳԵՅ ՇԱՐՆՈՒԲԱՐԵԱՆ

Ժամանակին շունն ու կատուն Տանել իրար չէին կարում. Թէ որ մի տեղ հանդիպէին, Յեռուից-հեռու կամ տեսնէին, Գզվոտոցը նրանց միջեւ Կը սկսուէր հենց մոյճ վայրկեանին:

Շունը որպէս հսկայ մարմին Վարյ կը տար փոքր կատուին. Թէ, ինչպէ՞ս ես համարձակուեմ Առանց գիր-միր ուղարկելու, Առանց իմ դէմ խոնարհուելու, Դու իմ ճամբին երեւալու:

Շան հաչոցը, «գոռոցոցը» Կը ստիպէր, որ այդ կատուն, Իր ունեցած մերժուելով, Թաթիկներով ու ճանկերով, Իր Ֆշոցով, խուլ ձայներով Պատասխանէր. «Առ քեզ, շուն»:

Շունը մի պահ կը սթափուէր, Խելքը գլուխը կը հաւաքէր, Վրայ տալը կը յապաղէր Ու նորից նա կը յարձակուէր:

Իսկ հենց տեսնէր կատուն դէմի Շատ յամառ է, ծունկ չի գալի, Կը փորձէր նա սիրաշահել, Կը փորձէր նա լեզու գտնել, Որ այլ պահին նորից ցոյց տար Այդ յանդուգն պիտով կատուին, Որ ուժեղէր նա հիմնովին, Ու զիջող չէ բոլորովին:

Բայց եւ գիտէր իր պապերուց Եկած խօսքը դեռ հին-հնուց, Որ այդ կատուն ժամանակին Շատ ուժեղ էր, հօգոր-կարգին, Որ աշխարհում, որպէս տեսակ, Եղել էր նա բազմաքանակ Ու հիմա էլ ի՞նչ համարձակ Պաշտպանուում է այսպէս հաւաք:

Այս մտքերով շունն ու կատուն Կռուի տեղը թողած, յոգնած, Յեռանում էին մէկը-միւսից Մնում դժգոհ կատարուածից:

Այսպէս երկար շատ տարիներ Շունն ու կատուն առանց յարգի, Առանց իրար բարեւ տալու, Ապրում էին ոնց թշնամի:

Բայց եկել են վրայ հասել ժամանակները նորանոր, Երկրի վրայ այս հին ու նոր Կեանքն է փոխուել ահաւոր:

Փոխուել է նա ծով-ցամաքով, Կենդանական իր աշխարհով, Էլ աւելի, նոր մոլորակ Պիտի դառնայ յայտնի շուտով:

Այս տեսնելով կամ լսելով, Շունն ու կատուն բաւ կը փորձեն

Լինել խոհեմ, հաշտ ու բարի, Որ անցեալը քիչ մոռացուի: Իսկ ապագան, որ այնքան Խոստումնալից է ու շահեկան, Լինի խաղաղ, մտերմական Եւ, պարզապէս, կենդանական:

Ու այստեղի շունն ու կատուն Լուրջ փոխուեցին իրենց վարքում.

Ո՞վ է տեսել շունը կատուին Սիրով մամ տայ իր ուսերին Կամ էլ կատուն, շատ հնազանդ, Յետեւի շան քայլին հանդարտ: Եւ վերջապէս, ո՞վ է տեսել Յաշտ ու խաղաղ շանն ու կատուին,

Որ ընդհանուր մի կեր ուտեն, Մի ամանից ու միասին:

Ահա այսպէ այլ են դարձել, Դարձել նրանք հանց «մտաւոր» Այնքան փոխուել ու զարգացել, Որ դժուար է պատկերացնել:

Լուրջ հասաւ առիւծներին. Թէ, գիտէք ի՞նչ, շունն ու կատուն,

Այդքան տարի ոնց թշնամի, Որ ապրում են այս աշխարհում, Որոշել են իրար ներքեւ, Ապրեն խաղաղ, իրար յարգեն, Այնպէս անեն, որ միւսներին Որպէս օրինակ ծառայեն:

Եւ որ յայտնի «կռիւթ գոյի», Որ շարժին է կենդան երկրի, Նրանց համար, որպէս դրոյթ, Էլ չի լինի ընդունելի:

»Մեծ ժողովը« գցեց-բռնեց, Սրա-նրա հետ բանակցեց, Վերջը պարզեց ու որոշեց. Բանգի դարն է անցել, փոխուել, Շանն ու կատուին պիտ խրախուսել,

Պէտք է նրանց պարզեւատրել, պարզեւատրել մի նշանով, Որ ոչ միայն ծով-ցամաքում, Այլեւ կապոյտ պարզ երկնքում, Ցոյց տայ կենդան ողջ աշխարհին, Խաղաղութիւն ամենեցուն:

ԿԻՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ԸՆԿԱԼՄԱՆ ԻՐԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 13-էն

դուր չի գալիս, վերջինս նրա օգտին չի քուէարկի: Մինչդեռ վերաբերմունքը տղամարդ գործչին բոլորովին այլ է. ընտրողը չի առանձնացնում քաղաքական գործչի «անձը» եւ «մասնագիտական որակները»:

Կարեւորագոյն պատճառներից մէկը, որ չի խրախուսում քաղաքականութեան մէջ կնոջ օգտին քուէարկելը, եւ որն այս կամ այն չափով ընկալում են շարքային քաղաքացուց մինչեւ բարձր դիրք ունեցող պաշտօնեան՝ դա մեր տիրապի հասարակութեան մէջ «հարցեր լուծելու իւրապատուկ մշակոյթն» է, որը բացառում է կնոջ հետ նման գործարքների գնալը: Գոյութիւն ունեն որոշակի օղակներ, շերտեր եւ այնպիսի երեւոյթներ, որոնք որոշակիօրէն «անբաժանելի» մաս են կազմում, կամ «իւրապատուկ շղթայ» են «պետութիւն» կոչուող համակարգում՝ կոռուպցիա, գորշ կարդինալ, ոստիկանութիւն, օրէնքով գողեր, օլիգարխներ: Դրա համար այն երկրներում եւ այն մարմիններում, որտեղ կա կնոջ ներկայութիւն, կոռուպցիայի եւ սոցիալական արդարութեան երեւոյթներն այլ մակարդակ ունեն:

Գոյութիւն ունեցող դերային հակադրութիւնը, որի վրայ կարող է հիմնվել տղամարդու «առաւել-

լութեան» կամ տղամարդու կերպարի ընդգծումը՝ տարբեր տեսակի հասարակութիւններում եւ մշակոյթներում կարող է ունենալ իր առանձնապատկութիւնները, «հանդուրժողականութեան աստիճանը» դէպի «թոյլ սեռը», սակայն, գլխաւորապէս, միեւնոյն է՝ այն գոյութիւն ունի, եւ «առաւել» է կարծել, որ կզաժանակ, որ կինը եւ տղամարդը հաւասարապէս կը դիտուեն եւ կ'ընդգրկուեն միեւնոյն գործունէութեան մէջ՝ պահանջուող միեւնոյն յատկանիշներով:

Քաղաքականութեան մէջ պիտի օգտագործվեն կնոջ առանձնապատկութիւնները եւ փոխլրացման սկզբունքով աւելի նպաստաւոր (օպտիմալ) գործունէութիւն ծաւալուի, այլ ոչ թէ կինը հաւասարաչափ պայքարի մէջ մտնի տղամարդու հետ՝ հաշուի առնելով նոյն յատկանիշները, եւ նոյն համատեքստում: Իրական արդիւնքներ եւ գործունէութիւն կ'ունենանք, եթէ կինը (ինքն էլ հասկանալի) իր կանացի առաւելութիւններով հանդերձ՝ մրցապայքարի մէջ ոչ թէ ընդօրինակի, այլ հանդէս գալ ուրոյն դիրքորոշմամբ ու դերով:

Քաղաքական ընտրապայքարում եւ, առհասարակ, հիմնախնդրի վերաբերեալ մօտեցումն է փոխել պէտք, ոչ թէ տղամարդուն եւ կնոջը փորձել հաւասարեցնել:

ԳԼԽԱՅԱԻ

Շարունակուած էջ 16-էն

շաններուն կողքին, պատճառ կը դառնան ժամանակաւոր, սուր, մեղմ եւ կամ զօրաւոր գլխացաւի:

ա. Աչքի հիւանդութիւններ, տեսողական տկարութիւն, խաժամ-թութիւն (glaucoma) եւ ցանցենիի անակնկալ տեղաշարժ (retinal detachment): Գլխացաւը կեղերոնացած կ'ըլլայ աչքին շուրջը եւ խորը.

բ. Քիթի խցում, քիթի սուր կամ մնայուն խոռոչատապ (sinusitis):

գ. Վիզի ողնոսկրային (vertebral) եւ մկանային հիւանդութիւններ.

դ. Ակուններու եւ լինտերու բորբոքումներ. ե. Ականջի արտաքին, միջին եւ ներքին բաժիններու բորբոքումներ, պարզ ուռեցքներ եւ խլիրդ.

զ. Մնօտային (temporomandibular) յօդաբորբ, անշարժութիւն, ոսկրային անբնական աճում եւ տեղաշարժ (dislocation).

Այստեղ քանի մը ընդհանուր նկատողութիւններ. 1. Գլխացաւը կրնայ ըլլալ

ազդանշան հաւանական լուրջ հիւանդութեան մը,

2. Ախտաճանաչում կատարելէ ետք, հիմնական դարմանումին եղանակը պէտք է իրագործուի շուտով,

3. Նախքան ախտաճանաչումը գործածուած ցաւամոք դեղերը յաճախ կը խանգարեն ախտաճանաչման գործընթացը,

4. Հետեւիլ գլխացաւի զարգացման եւ հոլովոյթին,

5. Շուտով դիմել բժշկի, երբ գլխացաւը տեւէ մէկ շաբաթէ աւելի եւ արձանագրէ յստակ զարգացումներ,

6. Շտապ գլխու CT Scan եւ MRI պէտք է կատարել, երբ՝

ա. Գլխացաւը շատ անակնկալ, սաստիկ եւ սուր է.

բ. Գլխացաւը կը պատահի ջղացնցումի (convulsion) հետ միաժամանակ.

գ. Հիւանդը կ'ունենայ նաեւ գիտակցութեան խանգարում եւ կամ կորուստ.

դ. Գլխացաւին կ'ուղեկցին ակնային սուր դժուարութիւն, ցանցենիի ուռեցք (papilledema) եւ շատ բարձր արեան զերճնշում:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax : -----

ՎԱՐՉՈՒ ԳՐԱՍԵՆՆԵԱԿՆԵՐ

1060 North Allen Avenue

Pasadena, CA 91107

Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով:

Յետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝

(626) 398-0506

ՄԱՐՁԱԿԱՆ

ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏ

ՄԷԿ ԱՐԾԱԹ, ԵՐԿՈՒ ԴՐՈՆՃ ԳՐԱՆ ՓՐԻ ՄՐՑԱՇԱՐՈՒԽ

Հայաստանի բունցքամարտիկները Չեխիայի Ուստի Նադ Լաբեմ քաղաքում անցկացրած Գրան Պրիի մրցաշարից հայրենիք վերադարձան երեք մետալով:

Բոլորից յաջող հանդես եկավ 69 կգ քաշային Արմեն Եփրեմեանը, որը յաղթահարեց առաջին երկու արգելքները եւ մտաւ եզրափակիչ: Աւաղ, վերջին մրցամարտում մեր մարզիկը ընդամենը մէկ միաւորի տարբերութեամբ պարտուեց հունգարացի Բալաշ Բասկայիին՝ 1:2:

Չնայած ձախողմանը, Հայաստանի բունցքամարտի հաւաքականի գլխավոր մարզիչ Ռաֆայել Մեհրաբեանը, Ա1+ե-ի մարզական լրագրողի հետ գրուցում յայտնեց, որ գոհ է Արմենի ելուցից: «Նա առաջին երկու փուլերում յաղթեց աշխարհի եւ Եւրոպայի ներկայիս ախոյեաններին: Ինչ վերաբերում է եզրափակիչ մրցամարտին, ապա մրցավարները վերջին պահին, կարելի է ասել, միաւոր «նուիրեցին» հունգարացի բունցքամարտիկին եւ յաղթանակը շնորհեցին նրան»:

Կիսանշանային մտած մեր միւս երկու բունցքամարտիկները՝ Արա Պուլուզեանը (60 կգ) եւ Յուլյա Անանիկեանը (91 կգ) միաւորներով պարտուեցին իրենց մրցակիցներին եւ բաւարարուեցին պրոնոզ մետալներով:

«Տղաներն ընդհանուր առմամբ լաւ հանդես եկան: Գլխավորն այն էր, որ նրանք հնարաւորութիւն ստացան ծանօթանալու Եւրոպայի առաջնութիւնում իրենց հաւանական մրցակիցների հետ, ձեռք բերեցին միջազգային մարտերի նոր փորձ: Միայն Հրաչիկ Զաւախեանը (64 կգ) իր հնարաւորութիւններից ցածր հանդես եկաւ, որն առաջին իսկ մրցամարտում անսպասելի պարտուեց ոչ այնքան ուժեղ թուրքիցի բունցքամարտիկին: 57 կգ քաշային Ազատ Յովհաննիսեանը չնայած ոչնչով չզիջեց իր մրցակցին, սակայն մրցավարները հաւասար պայմաններում, չզիտես ինչու, նախապատուութիւնը տուեցին գերմանացի մարզիկին», - եզրակացրեց Ռաֆայել Մեհրաբեանը:

ՉԱՆՏՐԱՆԵԱՆԻ «ՄԱՆՍԹՐՕ»Ն ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՂՄՈՒԿԸ

Մարումակուած էջ 13-էն

ու խաղարկութեան խուպոտ ցնցումները կրնան միայն խոցոտել արդի բանական հայուն տեսա-լսողական զգայնութիւնը:

Չալտրանեանի հերոսը սփոփիչ ոչինչ ունի արտասանելիք երբ ցուցարարները իրեն կ'երկարեն բարձրախօսը: Իր երկրի եւ ժողովուրդի իսկական ցաւերուն անհաղորդ, ներանձնական քառսին մէջ խրած Մանսթրօն իր աչքերը կը գոցէ՝ հրկիզուող քաղաքի ողբերգութեան առջեւ: Ան միայն մէկ «բողոք» ունի - ցուցարարներու աղմուկը արգելք կ'ըլլայ իր հեղինակած «Ռեքվիեմ»ի երաժշտական փորձերուն՝ Օփերայի յարակից շէնքին մէջ: Անկարեկից նոյն անհամ հիւմուրով շաքարապատուած է իր պատասխանը երիտասարդ թղթակցուհիի այն հարցին թէ իշխանութիւններու անօրէնութիւններուն դէմ ինչու լուռ են արուեստագէտները: Ան կը պատասխանէ թէ ինք լուռ չէ, այլ կը նուազէ:

Իր ժողովուրդի ձակատագրով հետաքրքրուած որեւէ պարկեշտ ու գիտակից քաղաքացի - չխօսելու համար յառաջապահ արուեստագէտի մասին - բաւական խիտ բամպակով խցանած ըլլալու է իր ականջներն ու խիղճը՝ նման տափակութիւններով բաւարարուելու եւ գանոնք ծիծաղաշարժ գտնելու համար:

Աւելի պարզ խօսելով, հանդիսատեսի իմացական կարողութեան հանդէպ որքան արհամարհականօրէն մօտենալու է՝ աւազակապետական իշխանութեան ոճրային յանցագործութիւններուն աչք գոցելով ժողովուրդը ներկայացնելու համար որպէս դիմազուրկ ամբոխ կամ խուժան:

Պարզ ժողովուրդը, Հայաստանի քաղաքացիներ կայացուած է որպէս անհանդուրժող, աղմկաւոր, ներդաշնակութիւնը խափանող: Օփերայի շէնքին մէջ են «լաւ տղաքը» որոնք միայն «ներդաշնակ ձայներ» կ'ուզեն ստեղծագործել:

Եւ յանուն հայ ժողովուրդի - ախ, այդ ապերախտ ամբոխի - փառքին: Այս ամէնը տեղի կ'ունենայ օդին մէջ: Իշխանութիւնները գոյութիւն չունին: Անոնք կամ անոնց դրածոները կ'երեւան միայն իրենց հաւատարիմ ծառայողներուն շքանշան ու պատիւներ պարգեւելու ատեն: Կամ որպէս օրինապահ ուժեր որոնք անշարժ գիծերով կանգնած են երկրին անդորրը ապահովելու համար:

Տխուր է ականատեսն ըլլալ անվիճելիօրէն բարձրորակ տաղանդի յարաբերական վրիպանքին կամ խափանման՝ պարզ այն հասարակ պատճառով որ արուեստագէտը անյարիր տուրք կու տայ անցողակի, պատահական «վերահսկիչներուն - այս պարագային՝ իր ժողովուրդը կեղեքող եւ ասպատակող ապօրինի եւ անօրէն իշխանութեան: Անարդարանալի տուրք մը, միակողմանի լուծութիւն մը, չշահուած պայմանական բարեացակամութիւն մը՝ փոխարէնը վայելելու համար բարոյական մեծարանք եւ/կամ նիւթական հատուցում - բան մը որ կը զլացուի արժանաւոր այլ արուեստագէտներուն՝ անոնց սկզբունքային անշեղ կեցուածքին համար:

«Հիմա աշուճ է, թէ՞ գարուն» հեղինակի հռետորական հարցման ես պիտի ուզէի պատասխանել՝ «Ո՛չ մէկը, ո՛չ ալ միւսը, այլ սառնաշունչ ձմեռ է հիմա»: Այնպիսի ցուրտ ձմեռ որ այսօր սառեցուցած է նոյնիսկ բարձր գիտակցութեան տէր կարգ մը ազնիւ արուեստագէտներու այնքան զգայուն սիրտը՝ իրենց հարազատ ժողովուրդի իսկական ու մեծ ցաւին հանդէպ:

Հայ ժողովուրդը իր ամենացուրտ ձմեռներուն ալ միշտ գիտցած է գտնել իր ներքին ջերմութեան աղբիւրը: Կարելի է անվարան հատաստել, այսուհանդերձ, թէ ժողովուրդին թալանուած պիղծ ոսկիէ փուճ մետալները չեն որ ճշմարիտ ջերմութեամբ պիտի ողողեն մեծատաղանդ արուեստագէտին սիրտը:

ՄԱՐԱՇԻ 1920-Ի ԶԱՐԴԸ

Մարումակուած էջ 14-էն

ժարանը, որ ծանօթ էր «Աքատեմի» անունով: Դպրոցներուն կողքին կային գանազան կրթական ու բարեսիրական ընկերութիւններ, ընթերցասիրաց եւ եկեղեցասիրաց, երիտասարդական միութիւններ, որոնք հիմնած էին գրադարան՝ 2300 գիրքով եւ ընթերցասրահ մը՝ զարկ տալու համար եկեղեցիներու պայծառութեան եւ հայ բնակչութեան կրթական ընդհանուր զարգացումին: Մարաշի մէջ կային նաեւ ազգային ու միսիոներական որբանոցներ՝ իրենց արհեստանոցներով, հիւանդանոց մը եւ այլիանոց մը:

«Լեզու եւ Սովորութիւնք» վերնագիրին տակ, հեղինակը ներկայացուցած է Մարաշի գաւառաբարբառով երգ մը, հանելուկներ, արձակ ուրիշ գրութիւններ եւ այլն, որոնցմէ իւրաքանչիւրին համար տրուած են գաւառաբարբառէն աշխարհաբար բացատրութիւններ: Ապա գեղեցիկ ձեւով կը նկարագրուին մարաշցիի կենցաղակերպն ու սովորութիւնները, տարազը, խօսքիկապի, հարսանիքի ծէսերը, հիւանդութեանց բուժման ժողովրդական միջոցները, թաղման ուղեկցող աւանդութիւնները:

Յովսէփ Տէր Վարդանեանի վաւերագրութեան ամէնէն կարեւոր ու հոգեպէս տառապեցնող մասը երրորդն է՝ «Վերջին Դէպքեր» (էջ 72-96) վերնագիրով: Զինարարէն ետք, անգլիական ու ապա փոխարինող ֆրանսական զօրքին ներկայութիւնը կը քաջալերէ Մարաշի հայերը վերադառնալու իրենց տունները, իսկ թուրք զանգուածը՝ գինուելու եւ կազմակերպուելու ֆրանսացիներուն եւ հայոց դէմ: Թրքական միլիտարիստները աստիճանաբար աշխուժացած էին՝ կեղրոն ունենալով Սեբաստիան եւ իրենց պարագլուխ՝ Մուսթաֆա Քեմալ փաշան (էջ 73): Ի տես թուրքերու այս եռանդուն աշխատանքին եւ զգալով հաւանական վտանգը, հայերը կը դիմեն ֆրանսական բանակի պատասխանատու սպային՝ ապահովութեան երաշխիքներ ստանալու: Մարաշ եկած 500 հայ կամաւորներու խումբը

Իսլահիէ կը դրկուի՝ «Ուսումնական թերթեր» պատրուակով: Ժխնելու Քէրէթ անպաշտպան հայոց կը վստահեցնէ, թէ «մենք քաղաքը եւ քրիստոնէայ բնակչութիւնը պաշտպանելու չափ գինուած ենք եւ աջակցութեան պէտք չունինք»: Այդուհանդերձ, կը պատահի անխուսափելի 21 Յունուարին կը սկսէր թուրք խուժանին յարձակումը՝ ոստիկաններու գլխավորութեամբ:

Յարձակումներ կ'ըլլան ֆրանսական գինուորական դիրքերու, հայոց բնակարաններուն եւ հաստատութիւններուն ու հիւանդանոցին վրայ: Անպաշտպան հայ ժողովուրդը կ'ողջակիզեն պատասխաններուն եւ եկեղեցիին մէջ:

11 Փետրուարին, ֆրանսական բանակը կը սկսի քաշուիլ քաղաքէն՝ ֆրանսացի գինուորներ եւ հայ բազմաթիւ նահատակներ իր ետին ձգելով: Երեք հազար հայեր մեծ

դժուարութեամբ կը հետեւին նահանջող զօրքին: Անոնցմէ 1200 հոգին ճամբան կը մահանան սաստիկ ցուրտէն, իսկ քաղաքը մնացողները «քեզ կառավարութեան կ'ուզեն» ըսելով կը տանին անվերադարձ: Ոմանք արկածախնդրօրէն փախուստի կը դիմեն: Անոնցմէ ազատուածները կը հասնին Սուրիա՝ Հալէպ, Դամասկոս, նաեւ՝ Պէյրութ եւ այլուր:

Օտարին պաշտպանութեան վստահած ու ապաւինած՝ ինքնապաշտպանութենէն զուրկ ժողովուրդին կեանքը կը վերածուի դժոխքի:

Գիրքին վերջնամասին մէջ կան Մարաշի եւ անոր կից գիւղերու բնակիչ հայոց, եկեղեցիներու եւ քահանաներու, ինչպէս նաեւ Մարաշի հայոց առաջնորդներուն եւ առաջնորդական փոխանորդներուն կամ տեղապահներուն ցուցակները: Գրքոյկին մէջ տպագրուած լուսանկարներէն բացի, վերջին էջերուն մէջ կան Մարաշի, անոր թաղամասերու, որբանոցի լուսանկարներ եւ Մարաշի քանի մը համայնապատկերներ: Մարաշի հայոց 1920-ի Յունուար-Փետրուարի ջարդէն քաղուելիք հիմնական դասն է՝ երեք չհաւատալ օտարի, նոյնիսկ ու յատկապէս ինքն իրեն հայոց դաշնակից ձեւացնողի երաշխիքներուն եւ ապաւինիլ միայն սեփական ոյժերուն ու միշտ պատրաստ ըլլալ որեւէ ժամանակ հաւանական նախայարձակմանը պատշաճ դիմադրութիւն ցոյց տալու: Խաղաղութիւն կ'ուզեն՝ միշտ պատրաստ պէտք է ըլլաս պատերազմի:

«Յաւէտ օրհնեալ լինիք դուք, որ նման երկով մը յաւերժական յուշարձան-կոթող մը կը կանգնէք հայ անմահ նահատակներու համար», կը գրէ Գեր. Եղիշէ Եպս. Զիլինկիլեան հեղինակին ձեռագիրը կարգալէ ետք (Ա. տպագրութիւն): Նոյնը կըրնանք ըսել 83 տարի ետք Հայկազ Մ. Հ. Միութեան վարչութեան համար, որ նախաձեռնեց այս գրքոյկին Բ. տպագրութիւնն ու գայն իրականութիւն դարձուց՝ նպատակ ունենալով «նոր սերունդը հաղորդակից դարձնել 1920 թուականի Մարաշի ջարդին զարհուրելի դէպքերուն, որպէսզի հայօրէն գոյատեւեն եւ դառնան մեր նահատակներուն արժանաւոր ժառանգորդները»: 21-րդ դարուն, հայ ներկայ ու ապագայ սերունդներուն համար արձակուած այս վաւերական յուշագրութիւնը մնացուն արժէք մըն է, ինչպէս որեւէ նման փաստավաւերագրութիւն: Իմ կարծիքով՝ ա՛լ աւելի լաւ կ'ըլլար երբ ան արժանանար արդի գիտական խմբագրման, խնամուած ծանօթագրման եւ աւարտին ունենար անձնանուններու եւ տեղանուններու ցանկեր, հին պատկերներուն վրայ աւելնալին նորերը, ինչպէս նաեւ նիւթին առնչուած դիւանական փաստաթուղթեր, յատկապէս՝ անտիպներ, որոնք վստահօրէն տեղ մը կը հանգչին մարաշցի հայոց ընտանիքներու հաւաքածոներուն մէջ:

Վարձքերնիդ կատա՛ր, դէպի նոր իրագործումներ:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ
Գէորգ Թաւուզճեան եւ Թադէոս Քէօրողլեան կը շնորհաւորեն իրենց ուսուցիչի ԵՐՈՒԱՆԻ ՊԱՊԱՅԵԱՆԻ պարգեւատրման եւ գրքի շնորհանդէսի ուրախ աւիթով:
Առ այդ 50-ական տուրք կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՕՊԱՄԱՅԻ ԹԱՏԵՐԱԽԱՂԻ Բ ԱՐԱՐԸ

Շարունակում է 1-ին

տական ժողովրդային եւ Ազգայնական կուսակցութիւններու անդամ երեսփոխաններ առաջարկած են խիստ ձեւերով հակազդել ԱՄՆ-ի ներկայացուցչական տան Արտաֆին յարաբերութիւններու յանձնարարութեան ընդունումը: Անոնք առաջարկած են Խորհրդարանի սեղանէն վերցնել Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւնները: Փակել Ինքնիշխան մարտերի կամուրջը: Փակել Ինքնիշխան մարտերի կամուրջը: Անորէն կերպով Թուրքիա հաստատում հայերը հեռացնել թուրքիայէն:

Այստեղ է որ կը բացուի Օպամայի ինքնարդարացման ծառայող բատերախաղի Բ արարը, Ուաշինկթընի մէջ, կրկին, յառաջիկայ Ապրիլի կէսերուն: ԱՄՆ-ի Արտաֆին գործոց մատարար Հիլլըրի Գլինթընի՝ ԱՄՆ-ի նախագահ Պարաօպամայի կողմէ տրուած հրաւեր նամակը փոխանցած է Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանին:

Այդ բուսակցութիւններուն՝ Ուաշինկթընի մէջ տեղի պիտի ունենայ Արտամայի Անվտանգութեան Համաշխարհային Գագաթաժողով: Այդ առիթով կ'ակնկալուի որ նախագահներ Պարաօպամա եւ Սերժ Սարգսեան ունենան հանդիպում մը միասին քննարկելու համար տարածաշրջանային միջազգային օրակարգի վրայ գտնուող հարցեր: Իսկ թուրքիայ վարչապետ Ռեջեփ Էրտողան կ'արձագանգէ իրեն տրուած Ուաշինկթընի հրաւերին, բայց քննադատումը ծրագրուած չի գտնել տակալին: Այս «Ձեմու չեմը» լուրերը իր պատմադրամաշինը կը գտնէ Անգարայի՝ Ուաշինկթընի դեսպան Նամրթիմի ետ պաշտօնին վերադառնալու Անգարայի նախապատման մէջ, որ կը բնութագրուի հետեւեալ կերպով: Անգարա գրաւոր երաշխիքներ կը պահանջէ այն կապակցութեամբ, որ ԱՄՆ-ի ներկայացուցչական ժողովի Արտաֆին յարաբերութեանց յանձնարարութիւնը 252 բանաձեւը պիտի չընդգրկուի ներկայացուցչներու ժողովի օրակարգին վրայ:

Ներկայ պայմանները եթէ արուեստականօրէն ստեղծուեցան պարզապէս արդարացնելու համար՝ նախագահ Պարաօպամայի 8-նոս պատմութիւնը բառը չ'արտասանելու դիտարարութիւնը՝ զանազան կան բեմադրութիւն մը ըլլալէ չեն դադարի: Մենք վարժութիւնն ունինք ԱՄՆի ներկայացուցչական տուններու Արտաֆին յարաբերութիւններու յանձնարարութիւնը՝ հայոց դէմ գործադրուած Ցեղասպանութեան ինպաստ փութարկած բանաձեւերուն: Անոնք կոչուած են մնալու յանձնարարութիւնը փոշեբարախարիսներուն մէջ: Այս անգամ եւս, պիտի աւելնայ մեր փորձառութեան թիւը պարզապէս: Բայց մեր ցար կը կայանայ անոր մէջ, որ հայազգի դէմ կատարուած Ցեղասպանութիւնը օտարներու համար կը ծառայէ պետական շահերու օգտին մտնուած դրամագլուխ, իսկ մեր ազգի համար՝ ֆաղակալանօրէն տարբադարման եղբարական միջոց, երեսոյթ՝ որ տակալ շեշտուեցաւ մեր նորակալի հանրապետութեան վերջին տասնամակին, Արարապուրկէն մինչեւ Երեւան-Անգարա Զուրպուլայի մրցոյթները, վերջապէս Հայաստանի ու Թուրքիոյ միջեւ համաձայնագրերու ստորագրութիւնը:

Տարակոյս չկայ, որ թուրքիոյ վարչապետ Ռեջեփ Էրտողան պիտի արձագանգէ իրեն տրուած Ուաշինկթընի հրաւերին: Ան պիտի միանայ Օպամա-Սարգսեան երկեակի այսպէս բնութագրուած «տարածաշրջանային միջազգային օրակարգի վրայ գտնուող հարցերու» քննարկման ժողովին: Վստահ, Թուրքիոյ ձեռքներուն մէջ պիտի ըլլան շոշափելի, բազմաբնոյթ, ճանրակշիռ՝ հայոց աշխարհի աւանդներին բաժին սահմանելով միայն Հայաստանի ու Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու բարելաման անշեշտ երազի փայփայանք:

ԹՈՒՐԹԻԱՅՈՒՄ ԶԱՅԵՐՆ ԱԲԵԼԻ ԶՈՒՍՊ ԵՆ

Շարունակում է 6-էն

են բարոյահոգեբանական մթնոլորտ ձեւաւորում եւ այլն: Այսինքն՝ մենք չենք կարող ստել, որ հարիւր տոկոսով չեն կարող անդրադառնալ թուրքական իշխանութեան կողմից հայերի նկատմամբ վերաբերմունքի վրայ: Բայց ծայրայեղ ազդեցութիւններ չկան, առաւել էլ եւս, որ թուրքական ԶԼՄ-ներն են նախանձախնդրութիւն դրսևորում՝ երկրի հայերին այդ ազդեցութիւններինց գերծ պահելու համար, եւ փորձում են թուրքիայում ու արտերկրում ապրող հայերի միջեւ զանազանութիւն մտցնել՝ մի փոքր աւելի ուշադրութիւն եւ նրբանկատութիւն դրսևորելով թուրքիայում ապրող հայերի նկատմամբ»:

Պարոն Գոչունեանը դժուարացաւ ասել, թէ վերջին զարգացումներն ինչպէ՞ս կարող են ազդել հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման գործընթացի, արձանագրութիւնների վաւերացման վրայ: «Նախ՝ չգիտեմ, թէ արձանագրութիւնների վաւերացման գործընթացը ի՞նչ հանգամանքներով է պայմանաւորուած,

որովհետեւ մի դէպքում դա պայմանաւորում է զարաբաղեան հարցով, մէկ այլ դէպքում՝ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների երանգներով: Ըստ երեւոյթին, թուրքական կողմի մօտ այնքան էլ մեծ ցանկութիւն չկայ այդ արձանագրութիւնները վաւերացնելու ուղղութեամբ, բայց թէ քաղաքական մթնոլորտը, իրադարձութիւնների զարգացումը ինչպէս կ'ազդեն այդ գործընթացների վրայ՝ դժուար է ասել, եւ հարիւր տոկոսով կանխատեսել չի կարելի», - ասաց «Ժամանակ» թերթի խմբագիրը: Այսինքն՝ հնարաւոր է, որ դա որեւէ կերպ նաեւ չազդի՞ այդ պրոցէսների վրայ: «Այդպէս էլ չեմ կարծում: Թուրք մեկնաբանները արձանագրութիւնները թուրքիայի ձեռքում շատ ամուր խաղաքարտ են համարում՝ արտասահմանում նման ճանաչումների շարքը կանխելու համար: Բայց հիմա ինչդիրն այն է, թէ այդ խաղաքարտը որքա՞ն ժամանակ արդիւնաւէտութեամբ կ'օգտագործուի: Դա աւելի ընդհանրական մեկնաբանութիւնների նիւթ է», - եզրափակեց Արա Գոչունեանը:

ՈՐ ՏԱՐԱԾԲԸ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ ՏԱԿ

Շարունակում է 6-էն

Թիւնն ու ձեւականութիւնը, ուրեմն դա չեն նկատում նաեւ արտերկրում, որտեղ հունցում են Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման տարբերակներ ու մատուցում են կողմերին: Մինչդեռ ջայլամային այդ մտտեցումը բացարձակ ինքնախաբէութիւն է, որը հասցրել է այնտեղ, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ֆրանսացի համանախագահ Բեռնար Ֆասիեն Երե-

ւանում բացէ-բաց յայտարարում է, որ համանախագահները Ղարաբաղի համար առաջարկում են միջանկեալ կարգավիճակ, մինչեւ բոլոր մնացած հարցերը կ'լուծուեն, ու նոր կ'անդրադառնան Ղարաբաղի կարգավիճակին: Իսկ դա մօտաւորապէս այն է, երբ շէնքի դռներն ու պատուհանները դրոււմ են, չետոյ նոր սկսում են պատերը շարել, իսկ վերջում էլ պատրաստում են շէնքի նախագիծը:

ԹԵՂԵԿԻ «ԱՍԵՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑ» ՆԵՐԵՆ

Շարունակում է 14-էն

արժէքը, երբ շեշտուած բացականերու աշխատակցութիւններու գրկումով, կը յաջողի վերականգնել իր խմբագրած տարեցոյցին մտաւորական-գրական կոթողը:

Հին բաժինները ներկայ են «հայ գեղարուեստ», նկարչական, թատերական, երաժշտական արժէքներու, երեւոյթներու եւ ձեռնարկներու անդրադարձումով եւ արձագանգով, ինչ որ հայ արուեստի պատմութեան համար էական կը մնան: «Թէոդիկի Տարեցոյց» ներքինը «Հայ կեանքը Երէկ եւ Այսօր» բաժինը եթէ նախորդ տարեցոյցներուն մէջ հայ կեանքի երկէն եւ այսօրէն անցքեր, դէպքեր, դէմքեր լրջի կը բերուէին, պատմական փաստաթուղթեր կը հրատարակուէին, «Ամէնուն Տարեցոյց» ի աչս հատորը առաւելաբար Մեծ Եղեռնին առնչուած դէպքերուն, նկարագրութիւններուն նուիրում է: Այդ էջերուն մէջ մասնաւորաբար հայանպաստ դերեր կատարած եւ հայ դատին իրենց նպաստը բերած դէմքերու մասին անդրադարձները արժէքաւոր վկայութիւններ են: Անոնցմէ յատկապէս «Ալլիոնի անմահ գաւակը», «Մեծին Բրիտանիոյ պարծանք» վեհաշուք եւ անգուղական քաղա-

քագէտին՝ Մսթըր Կլէտսթընի նուիրում գնահատանքի տողերն են»:

Եղեռնի նուիրումը գրականութեան կարեւոր աղբիւր է Թէոդիկի 1916-1920, Ժ.-ԺԴ. տարի «Ամէնուն Տարեցոյցը» որուն մէջ «Բանտի եւ աքսորի տարիներ» իր գրութիւնը սրտածմլիկ տեսարաններ, պահեր, ապրումներ գրական ոճով սեւեռելէ զատ, բանտի եւ աքսորի պայմաններէն դրուագներ եւ դէմքերու հետ հանդիպումներ եւ խօսակցութիւններ կենդանի վկայութիւններ են: Անոնց շարքին կը գտնուին Փարամազ, Ալըքաշեան, Տոբթ. Պէննէ, Գեղամ Վանիկեան, Հրանդ Եկաւեան, Երուանդ Թօփուզեան (Բանուոր): 1915 Յունիս 15-ին Սուլթան Պայազիտի մէջ կախուածները:

Ա. հանրապետութեան կրթական նախարար Նիկոլ Աղբալեանի սպուած մէկ նամակը Թէոդիկի վերաբերեալ կը հաստատէ նախարարին ունեցած ակնածանքն ու համարումը զայն Հայաստանի հանրային գրադարանի կապելու. «Ես կողմնակից եմ արեւմտահայ ուժերին երկիր հաւաքելու» սկզբունքով:

Թէոդիկի տարեցոյցներուն մէջ «1916-1920, Ժ.-ԺԴ.»-ը հոյակապ իրագործում մըն է, լուրջ ուսումնասիրութեան արժանի:

ՅԱՒԱԿՅՈՒԹԻՒՆ
ԳՐԻԳՈՐ ԳՈՒԶՈՒԵԱՆԻ ցաւալի մահուան առիթով մեր վշտակցութիւնները կը յայտնենք այրիին, գաւակներուն, ի մասնաւորի Տէր եւ Տիկ. Սեդա եւ Վազգէն Խոտանեաններուն:
Հանգուցեալի յիշատակին Յովհաննէս Բալայեան 30 տոլար կը նուիրէ «Մասիս»ին:

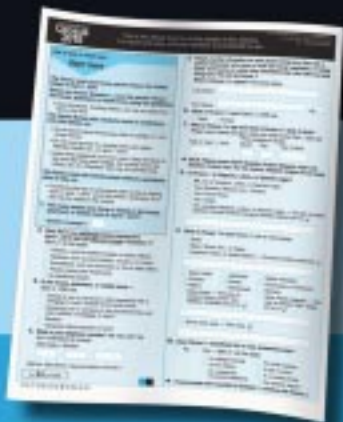
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկանաք զանոնք նուիրել
Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝ հաճեցէք կապ պահել մեզի հետ:
G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE.
PASADENA, CA 91104
Norserount@sbcglobal.net

INVITATION FOR BIDS
IFB NO. 1692
THE BUILD BACK FOR THE
RENOVATION OF HACLA
HEADQUARTERS
(A FIVE-STORY
OFFICE BUILDING)
The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for the build back for the renovation of HACLA headquarters (a five-story office building) located at 2600 Wilshire Boulevard, Los Angeles, CA 90057. Copies of the IFB may be downloaded from the internet at www.hacla.org/cgs. Bids will be accepted at 2600 Wilshire Boulevard, 3rd floor, Los Angeles, CA 90057 until 2:00 p.m. (local time), March 31, 2010.
3/18, 3/25/10
CNS-1813636#
MASSIS WEEKLY

Ձեր Ծանուցումները
Վստահեցէք
«Մասիս»
Շարաքաթերքին
T: (626) 797-7680
F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍԱՆՆԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ

Չափազանց կարևոր է թերթիկը հետ ուղարկել, քանի որ
դրանից կարող է կախված լինել յուրաքանչյուրիս ապագան:

2010 թվականի մարդահամարի թերթիկը լրացնելով և ետ ուղարկելով՝ մենք համայնքային ծրագրերի իրագործման հնարավորություն ենք ստեղծում: Մասնակցելով 2010 թվականի մարդահամարին, մենք կարող ենք ստանալ մեր մասնաբաժինը համայնքային բարելավման պետական ծրագրով նախատեսվող 400 միլիարդ դոլլարից: Ուրե՛մա լրացնենք և հետ ուղարկենք մարդահամարի թերթիկը: Ապագան մեր ձեռքերում է: Լեզվական աջակցության համար այցելե՛ք 2010census.gov

ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՎ 2010 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻՆ՝
ՉՆԱՎՈՐԵՆՔ ՄԵՐ ԿՅԱՆՔԻ ՑԱՆԿԱԼԻ ՈՐԱԿԸ:

United States
**Census
2010**

ԱՄՆ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐ-2010

ԱՅՆ ՄԵՐ ՉԵՌՔՈՒՄ Է